

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
3239/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
3239/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
3239/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
3239/A

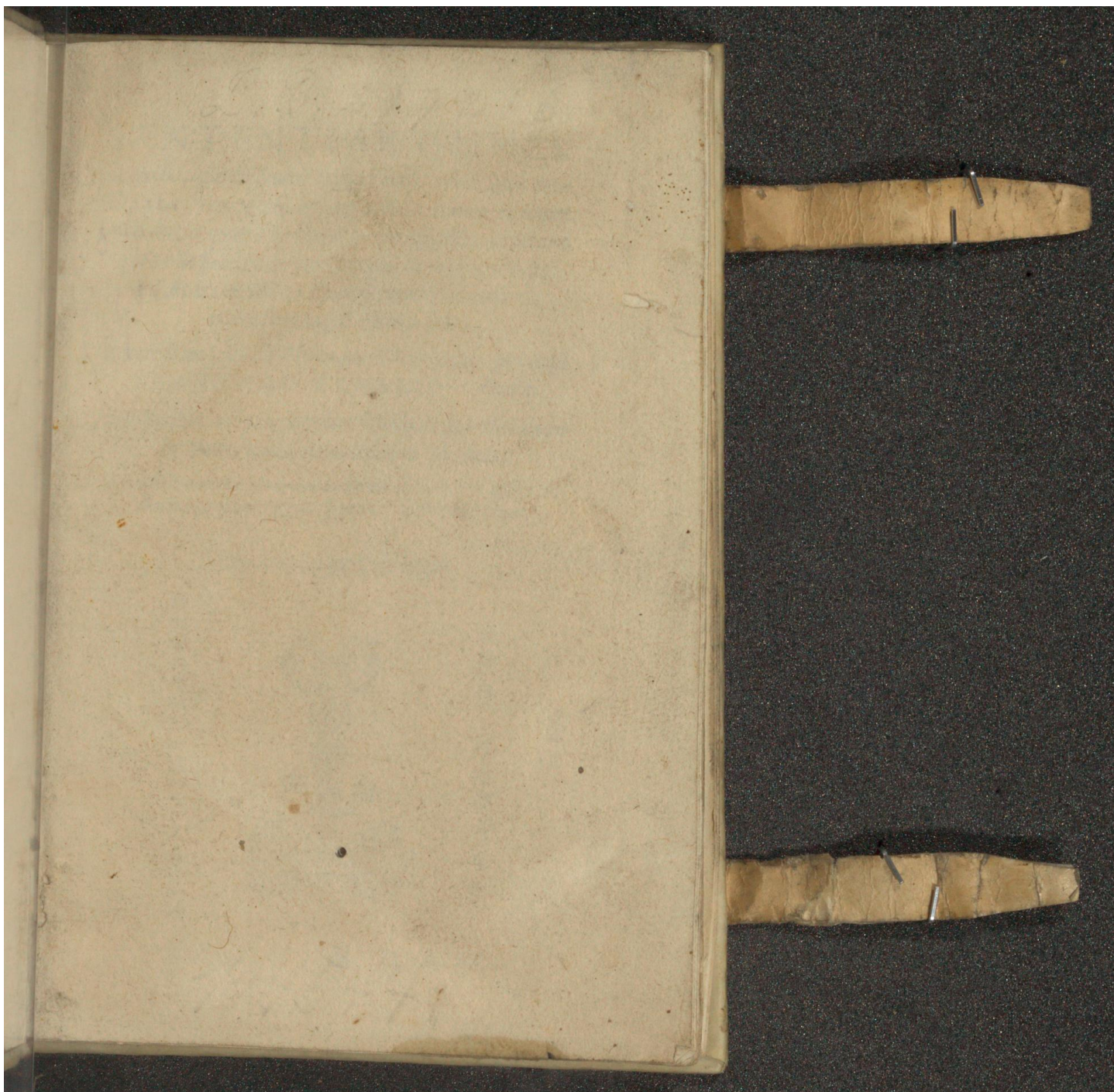

3239

A

A x 0.2

SEN

ambr
mou
dph
mou
mou

Sereni

F R

Au

App
Bo

SENTENTIAE OMNES

ac uerba, quæ in diuini Hippocratis aphorismis continentur, iam recens & accurate in nouum ordinem alphabeticumque digesta, ut quæuis in ipsis commemorata nunc facilius & celeriusquã antea inueniri queant, ut ita medicinæ studiosis maiori nimirum, quam prius, usui futura sint.

Serenissimo, illustrissimoque Venetiarum principi
FRANCISCO VENERIO dicata.

Auctoribus ac interpretibus fidiſſimis, Bartholomæo
& Petro Roſtiniis doctoribus phſicis.

Appoſita uerba, nempe ad maiorem clarioremque ipsius auctoris expositionem, hoc signo ( ) intercludentur.

Cum Gratia & Priuilegio.

NULLA SINE LABORE

EST VIRTUS.

VENETIIS M D L V.

SER
fimo
c

do n
risim
in loc
nera
recc
omn
cate
ut l
con
uerā
nem
Hip
to f
fop
ut l
m

SERENISSIMO, ILLVS TRIS-
simoque Venetiarum principi Frā-
cisco Venerio, Petrus Ro-
stinus Salutem.

V O' D Hippocrates ille Go-
us medicinæ parēs sit, & ma-
ximæ auctoritatis ac maie-
statis scriptor, Plato de ipso
copiose testatum in Pha-
dro reliquit. Quòd ubique omnia ue-
rissime conscripserit, Galenus pluribus
in locis asserit. iam & ipse cæterique ue-
nerandæ uetustatis auctores scriptoresq;
recentes, Hippocratem quanti fecerint,
omnibus planè constat. At uero Hippo-
cratem, esse talem rei medicæ auctore,
ut sine ipso res medica integre nequeat
consistere, & ego aliàs dixi, & nunc asse-
ueràter affirmo. nam Galenus totus om-
nem suam doctrinam, ut ad amussim, ad
Hippocratem direxit. iam & idem meri-
to facere uoluerunt optimi quiq; philo-
sophi ac medici & ante & post Galenum,
ut ineptissimos & imperitissimos dixe-
rint, qui unquam ab Hippocrate descen-

A ii

uerunt, quorum non paucos Galenus re-
uellit exploditq̃. Hic sane liber omnium
in hac professione pulcherrimus, apho-
rismi scilicet, sunt prora puppisq̃ ad me-
dicinam. Verum ego cum diu conside-
rassem, hosce aphorismos sine ullo ferè
ordine a descriptoribus ut inquit Gale-
nus & maleuolis positos: exempli gratia
duo tres uel aphorismi de morbo quo-
piam uel re alia pronunciant, & itatim
relieta ea re uel morbo, uidetur auctor
ad aliam rem transferri, & in aliis sectio-
nibus postea ad primam reuerti, præ-
terea modo ad unam, modo ad aliam
inordinatim traduci: uolui ego studio-
rum utilitati consulere: & sententias
omnes ac uerba quæ in diui Hippocra-
tis aphorismis insunt, in pulcherrimum
ordinem & ἀλφαβητικὸν digessi, ut quæ
uis in ipsis commemorata nunc felicius,
facilius & celerius quàm antea, inueniri
queant, ut sic maiori quàm prius usui fu-
tura sint omnibus. item uerba omnia
quæ adiunxi pro dilucidiori ipsius aucto-
ris expositione, ne auctoris uiderentur,
intra duas παραρτήσεις interclusi. cum præ

terea animaduverterem aphorismos pa-
rum fideliter ab aliis translatis in lati-
nam linguam, in unum contuli non cer-
te pauca græcorum exemplaria, ut ex iis
meliorem, sanctiorem, laudabiliorem eli-
cerem lectionem. in quo onere subeun-
do nil a nobis fratribus medicis omis-
it aut negligenter prateritum. id quod lu-
benti egimus, animo: nam Hippocrates,
omnium etiam aduersariorum suorum
testimonio, artē medicam sincerissime et
absolutissime tradidit. exhibuimusque
omnibus occasionem, ut illū nobis sem-
per imitandum proponamus, & isto or-
dine semper habeamus in ore, ut nimi-
rum ex hoc ceu limpidissimo fonte me-
dicinæ præcepta hauriamus, & non teme-
re (ut solet) Arabum turbidos $\Phi\iota\lambda\iota\alpha\tau\epsilon\sigma$
confectentur riuulos. Scio humanitatē
tuā Serenissime Princeps licet in grauif-
simis occupationibus leuiores non asper-
nari, summa si quidem natus humanita-
te, suauissimis optimisque moribus, & tua
clementia & animi lenitate sic omnia
piis, iustis, optimis legibus prudenter
moderaris, ut te merito omnes mirifice

A iii

colant, uenerentur, obseruent. omnia to-
to tuo imperio & ditione ea tranquilli-
tate administrantur, leges tam pie & san-
cte seruantur, literarum apud te uigent
studia, philosophiæ genus omne ac theo-
logia ita excolitur, ut placidissima per te
omnes fruamur pace. & tatarum rerum
administratione omnes iure in te uno ut
dixi, probitatem, uigilantiam, pruden-
tiam singularem, & omnium denique uir-
tutum cumulum admirantur & suspi-
ciunt. Sed ne longius me prouehat ora-
tio, peto abste pro incredibili tua erga
omnes qui literas profitentur uoluntate,
ne grauere meos qualescunque sunt labo-
rum fructus, uirtutum tuarum splendo-
re defendere, & me, tibi fidissimum ser-
uum, tegere ac tueri, & ita ad maiora tuo
nomini consecrandam nos extimulabis. te
sospitem & incolumem oro centenniū
cōseruet deus. Vale felicissime Princeps.

SENTENTIAE OMNES AC VER-

ba, quæ in Aphorismis Hippocratis diui conti-
nentur, in ordinem alphabeticum recens

& accurate digesta; ut ita omni-
bus Medicinæ studiosis ma-
iori, quàm prius, usui
futura sint.

Auctoribus, & interpretibus Bartholomeo &
Petro Rostinijs, doctoribus medicis.

Numerorum, qui aphorismis omnibus præponuntur,
primus aphorismorum sectionem seu partem,
alter uero aphorismi citationem notati.

ABORTIO.

5.31 Mulier grauida sanguine misso ABOR-
TIT, idq; magis, si maior sit fœtus.

5.34 Mulieri grauidæ aluus nimis fluens ABOR-
TIENDI periculum (est).

5.37 Mulieri grauidæ si mammae repente graci-
les factæ fuerint, ABORTIT.

5.38 Mulieri grauidæ si altera mamma extenua-
ta fuerit geminos ferenti, alterum ABORTIT: &
si quidem dextra extenuata fuerit, marem; si uero sini-
stra, foeminam.

5.44 Quæcunq; (mulieres) præter naturam te-
nues uterum gerunt, ABORTIUNT bimestres,
priusquam crassescant:

A iiij

5.45 Quaecunque mediocrem habitum corporis habentes ABORTIUNT bimestres aut trimestres sine causa manifesta, ijs uteri acetabula mucore plena sunt, & non possunt sustinere præ gravitate foetum, sed abrumpitur.

5.53 Quaecunque ABORTVM facturæ sunt ijs mammae tenues fiunt: at si duræ factæ fuerint, dolor erit uel in mammis uel in coxis uel in genibus uel in oculis, & non ABORTIENT.

5.55 Quæ grauidæ à febris corripuntur, et uehementer extenuantur sine causa manifesta, (eæ) ægre & periculose pariunt, aut ABORTIENTES periclitantur.

7.27 Mulieri grauidæ tenesmus si superuenerit, (eam) ABORTIRE facit.

ABSCEDO.

6.45 Vlcera quaecunque annua fiunt aut longiore tempore durant, necesse est (in ijs) OS ABSCEDERE, & cicatrices cauas fieri.

ABSCESSVS.

4.31 Lassus in febris, circa articulos & maxillas præcipue, ABSCESSVS fiunt.

4.32 Quibus conualescentibus è morbis, pars aliqua laborauerit, illic ABSCESSVS fiunt.

4.51 In febris ABSCESSVS, qui in primis iudicationibus non liberant, longitudinem morbi significant.

4.74 Quibus spes est in articulis fore ABSCESSVM, liberat ab ABSCESSV urina multa,

crassa, & alba facta, ut in laboriosis febribus quarto die incipit quibusdam fieri: si uero & ex naribus fluxerit sanguis, breui ad modum soluitur.

7.36 **ABSCESSVS** exterior,) (interior.
L. Nephritici.

ACCESSIONES.

1.11 In **ACCESSIONIBVS** (à cibo) abstinere oportet: siquidem (cibum) offerre nocet, & qui cunq; (morbi) per circuitus **ACCESSIONES** habent, in **ACCESSIONIBVS** (à cibo) abstinere oportet.

1.12 **ACCESSIONES** uero & constitutiones, declarabunt morbi & anni tēpora, & circuituum inter se incrementa, siue quotidie, siue alternis diebus, siue per longius tēpus fiant. sed & ex ijs quæ mox apparent ut in pleuriticis sputum si statim appareat incipiente (morbo) (ipsum) breuem facit: si uero postea appareat, longum. urinæ etiam & alui excrementa et sudores ubi superuenerint, declarant morbos (fore) & difficilis & facilis iudicij, & breues & longos.

1.19 Iis qui in circuitibus **ACCESSIONES** habent, nihil (oportet) dare, neque cogere, sed subtrahere ijs quæ offeruntur ante iudicationem.

4.30 Quibus **ACCESSIONES** fiunt, quæ hora febris (eos) dimiserit, si eadem hora ipsos occupauerit, difficilis (sunt) iudicij.

ACIDVS, A, VM.

6.33 Qui **ACIDVM** ructum habent, non ad modum pleuritici fiunt.

ACVTVS, A, VM.

1.24 IN ACVTIS morbis raro & in principijs, medicamentis purgantibus utendum (est); & hoc faciendum præmisso diligenti iudicio.

2.19 ACVTORVM morborum non omnino tutæ (sunt) prædictiones neque salutis neque mortis.

2.23 ACVTI morbi in 14 diebus iudicantur.

4.10 Utendum medicinis purgantibus in ualde ACVTIS morbis, si (materia) turget, eadem die; cunctari enim intalibus malum.

5.30 Mulierem grauidam ACVTO morbo corripì, letale.

6.54 IN ACVTIS morbis qui cum febes existunt, luctuosæ respirationes, malum.

7.1 IN ACVTIS morbis frigiditas extremarum partium, malum.

7.32 Quibus biliosæ (sunt nunc) subsidentia, quæ prius (fuerunt) tenues, ACVTVM morbum significant.

AEGRITVDO.

2.31 Eius qui post AEGRITVDINEM bene cibatur corpus, nihil augeri, malum.

AESTAS.

1.18 AESTATE & autumnò (agri) cibos difficillime ferunt, hyeme facillime, uere secundo loco.

2.25 AESTIVAE quartanæ magna ex parte fiunt breues, autumnales uero longæ, præsertim quæ hyemem attingunt.

3.6 Quando AESTAS fuerit ueri similis. sudores in febris expectare oportet.

3.13 Si AESTAS sicca & aquilonia fuerit, autumnus autem pluuus & australis, dolores capitis hyeme fiunt, & tussis & raucitates & grauedines; quibusdam etiam phthises.

3.18 AESTATE uero & autumno aliquantisper senes (optime degunt.) &c.

3.21 AESTATE autem aliqui (morbi) etiam ex iis, (uernis uidelicet) & febres continuæ, & ardentes, & tertianæ plurimæ, & quartanæ et uomitus, et diarrhoeæ, & ophthalmiæ, & aurium dolores, & oris ulcerationes, & genitalium putredines, & sudamina (accidunt).

AESTVS.

7.13 Post AESTVS uehementes conuulsio aut distentio malum.

AETAS.

3.3 AETATES quædam ad tempora & loca & uictus (bene aut male se habent.)

3.24 In AETATIBVS talia contingunt &c.
L. PVERI, PVERVLI, IUVENES, SENES.

3.30 Iis qui hanc AETATEM (idest iuuentutem) exceßerint, asthmata, pleuritides, peripneumoniæ lethargi, phrenitides, (febres) ardentes, diarrhoeæ longæ, cholera, dissenteria, lienteria, hæmorrhoides (accidunt).

6.57 Apoplectici maxime fiunt AETATE ab annis quadraginta usque ad sexaginta.

ALVVS.

1.12 (Alui) excrementa &c.

2.14 In ALVI profluuijs mutationes excrementorum iuuant, nisi in praua commutentur.

1.20 Quibus iuuenibus ALVI humide sunt, ijs senescentibus siccantur: quibus item iuuenibus ALVE sunt sicce, ijs senescentibus humectantur.

2.53 Qui ALVOS humiditas habent, (ij, quam diu sunt) iuuenes, melius degunt siccis habentibus: in senectute autem peius degunt; siccantur enim magna ex parte senescentibus.

4.12. Quibus ALVI lenteria uexantur, (eos) hyme per superiora purgare malum (est).

4.27 Quibus in febribus sanguis alicunde large eruperit, ijs, cum reficiuntur, ALVI humectantur.

4.60 ALVVS exturbata soluit morbum.

5.34 Mulieri grauidæ si ALVVS nimis fluxerit, periculum est ne abortiat.

AMARVS, A, VM.

4.17 AMARVM os, medicamento per superiora purgante indigere significat.

ANGINA.

5.10 Qui ANGINAM effugiunt, ad pulmonem ijs (malum) uertitur, et in septem diebus pereunt: si uero hos effugerint, empyi fiunt.

6.37 Ei qui ab ANGINA corripitur, si tumor factus fuerit in collo, bonum (est). L.STRANGVLATIO.

7.49 Ei qui ab ANGINA corripitur, si tumor

et rubor in pectore superuenerint, bonū: extra enim
ueritur agritudo.

ANNVS.

3.15 IN ANNI autem constitutionibus &c. I.
SICCITATES. L. VER, AESTAS, AU-
TUMNVS, HYEMS.

3.18 Per (ANNI autem) tempora, uere quidem
& prima astate pueri & qui eos astate sequuntur,
optime degunt, & ualent maxime: astate uero &
autumno aliquantisper senes: reliquo autem tempore
hyemis (uidelicet), qui inter has astatas (id est) ado-
lescentiam & senectutem, (sunt) medii.

6.45 VlcerA ANNVA. L. VlcerA.

ANXIETVDO.

7.56 ANXIETVDINEM, oscitationem,
horrorem, uinum aequale aquali (aqua mixtum) si bi-
batur, soluit morbum.

APOPLEXIA.

2.42 Soluere APOPLEXIAM fortem im-
possibile (est), imbecillam uero non facile.

6.56 Corporis APOPLEXIAM &c.

6.57 APOPLECTICI maxime fient astate
ab nimis quadraginta usque ad sexaginta.

7.40 Si lingua repente infirma facta fuerit, aut
APOPLECTICA facta fuerit aliqua pars cor-
poris, melancholicum tale est.

APOSTEMA .L. ABSCESSVS.

AQVA calida & aqua frigida. L. CALIDA. L.
FRIGIDA.

5.26 A Q V A quæ cito calefcit, & cito frige-
fcit leuiffima eft.

7.42 Si febris non ex bile nata fit A Q V A multa
& calida capiti superfufa, folutio febris fit.

7.55 Quibus hepar A Q V A repletum in omen-
tum eruperit, iis uenter A Q V A impletur, & mori-
untur.

A Q V I L O N I V S, A, V M.

3.5 Si uero A Q V I L O N I A fuerit (constitu-
tio,) tuffos, fauces (asperæ), alui duræ, dysuriæ, hor-
rores, dolores costarum & pectoris (fiunt) quando
ta præualeat tempeftas, talia in ægitudinibus expe-
ctare oportet.

3.17 A Q V I L O N I A E autem constitutio-
nes quæ quotidie fiunt, corpora cogunt, & robusta
& facile mobilia, & bene colorata, & melius audien-
tia efficiunt, & aluos ficcant, & oculos mordent;
& fi circa thoracem dolor aliquis præcedit, magis
laborant.

A R D E N S.

6.26 Quibus in A R D E N T I B V S (febris)
tremores euenerint, iis delirium succedit. L. febris.

A R O M A T A.

5.28 Muliebria ducit suffitus A R O M A
T V M. fepe uero & ad alia utilis effct, nifi capitis
grauitatem induceret.

A R S.

1.1 Vita breuis, A R S longa.

A R T I C V L O R V M D O L O R E S.

4.44 Quibus (sunt) febres longæ, ijs aut tubercu-
la, aut in ARTICVLIS dolores fiunt.

4.45 Quibus tubercula uel dolores in ARTI-
CVLIS post febres longas fiunt, ij pluribus cibis
utuntur.

4.74 Quibus spes est in ARTICVLIS fore
abscessum. L. ABSCESSVS.

5.15 ARTICVLORVM tumores & dolo-
res sine ulcere & podagricos etiam & conuulsiones,
horum plurima, (aqua) multa frigida superfusa &
mitigat & tenuat & dolorem soluit, torpor enim me-
diocris, dolorem soluendi uim habet.

1.1 ASSIDENTES &c.

ASSVETVS, A, V M.

2.49 ASSVETI solitos labores ferre, & si
sint imbecilles aut senes, non assuetis fortibusq; & iu-
uenibus facilius ferunt.

2.50 Longo tempore ASSVETA etiam si de-
teriora sint, minus quàm insueta infestare consueue-
runt: oportet itaque etiam ad insueta transire.

ASTHMA.

6.46 Qui gibbi ex ASTMATE aut tussi sũt
ante pubertatem, moriuntur (cito).

AVRES.

4.60 Quibus in febribus AVRES obsurde-
rint, ijs sanguis ex naribus fluens aut alius turbata
morbum soluit.

AVSTRI.

ATHLETAE. L. GIMNASTICI.

3.5 AVSTRI auditum hebetant, caliginem (oculis) obducunt, capitis gravitatem efficiunt, pigros & languidos reddunt: quando ita præualeat tempestas, talia in aegritudinibus patiuntur. si uero aquilonia fuerit (constitutio), tusses, fauces (asperæ) alui duræ, dysuriæ, horrores, dolores costarum & pectoris (fiunt): quando ita præualeat tempestas, talia in aegritudinibus expectare oportet.

3.17 AVSTRALES autem (constitutiones) languida reddunt corpora & humectant, & gravitates auditus, & capitis, & uertiginem efficiunt, in oculis autem & corporibus difficilem motum exhibent, & aluos humectant.

AVTVMNVS.

2.25 Aestiue quartanæ magna ex parte brestaues fiunt, AVTVMNALES uero longæ, præsertim quæ hyemem attingunt.

3.9 AVTVMNO morbi acutissimi atque exitiosissimi omnino (fiunt): uer autem saluberrimum & minime exitiale.

3.10 AVTVMNVS phthisicis malus.

3.13 Si æstas sicca & aquilonia fuerit, AVTVMNVS uero pluuius & austrinus, dolores capitis hyeme fiunt, & tusses, & raucitates, & grauedines, quibusdam uero etiam phthisi.

3.14 Si uero (AVTVMNVS) aquilonius fuerit & siccus, iis qui natura humidi sunt & mulieribus confert: reliquis uero ophthalmiæ siccae aderunt & febres acutæ & longæ, quibusdam uero etiam melancolica.

ancholia.

3.18. Aestate & AUTUMNO aliquantisper
senes (optime degunt). &c.

3.22 AUTUMNO autem & plurimi aestiui
morbi (sunt), & febres quartana & erratica, &
lienes (magni), & hydropes, & phthisices, & stran-
guria, & lienteria, & dysenteria, & ischiades, &
angina, & asthmata, & illei, & epilepsia, & ma-
nie, & melancholia.

6.55 Podagrici morbi uere & AUTUMNO
magna ex parte mouentur.

BALBI.

6.32 BALBI & diarrhoea longa maxime ca-
piuntur.

BIBO.

5.27 Quibus noctu BIBENDI appetitus (ade-
sunt), ijs ualde sitientibus, si obdormierint, bonum.

BILIS ATRA.

4.22 Morbis quibuslibet incipientibus si BI-
LIS ATRA uel supra uel infra exierit, letale (est).

4.23 Quibus ex morbis acutis aut ex longis, aut
ex uulneribus, aut quouis alio modo extenuatis BI-
LIS ATRA aut qualis sanguis niger descenderit,
postridie moriuntur.

4.24 Dysenteria si ab ATRA BILE incepe-
rit, letalis (est).

BILIS FLAVA.

4.28 Quibus BILIOSAE deiectiones (sunt),
ijs surditate superueniente desinunt : & quibus (est)

B

surditas, ijs superuenientibus biliosis deiectionibus desinit.

5.72 BILE FLAVA abundantes, non admodum sunt flatuosi.

6.50 Quibus cerebrum discissum fuerit, ijs necesse est febrem & BILIS uomitum superuenire.

7.32 Quibus uero BILIOSAE (in urinis nunc sunt) subsidentiae, quae prius tenues (fuerunt), acutam aegritudinem significant.

BVBONES.

4.55 INBVBONIBVS febres omnes male, praeter diarias.

BVLLAE.

7.34 Quibus in urinis superstant BVLLAE, renales affectus significant & longam aegritudinem futuram.

CAECITAS.

6.56 In melancholicis morbis ad has partes decubitus (sunt) periculosi: aut apoplexiam corporis aut conuulsionem, aut maniam aut CAECITATEM significant.

CALIDVS, A, VM.

5.16 (Aqua) CALIDA haec nocumenta affert iis qui ea saepe utuntur, carniū effeminationem, neruorum incontinentiam, mentis torporem, sanguinis eruptiones, animi defectus. haec quibus, mors.

5.22 (Aqua) CALIDA cum suppurandi uim habeat, non in omni ulcere maximum (est) securitatis indicium: cutem mollit, extenuat, dolorem sedat, rigo-

res, conuulsiones, distentiones mitigat: capitisq; gra-
uitatem soluit: plurimum autem & ante omnia cōfert
ossibus fractis sed præsertim denudatis, præterea iis
maxime qui in capite ulcera habent, & iis partibus
quæcunque præ frigore moriuntur, aut ulcerantur, &
herpetibus exedentibus sedi, pudendo, utero, uescicæ.
His calida (est) amica & iudicans, frigida uero ini-
mica & interiment.

CALOR.

1.14 Que crescunt (corpora) plurimum habent
CALORIS innati: plurimo igitur egent alimento;
alioqui corpus absumitur, senibus uero paucus (inest)
CALOR: propterea paucis alimentis egent; a mul-
tis enim extinguuntur: quare etiam febres senibus non
similiter acutæ fiunt, frigidum enim (est corū) corpus.

4.39 Et ubi in corpore CALOR aut frigus (est)
ibi morbus (est).

5.21 Aliquando in distentione sine ulcere iuueni,
mediocri temperatura prædito æstate media frigi-
dæ multæ perfusio, reuocationem CALORIS facit:
CALOR aut hæc liberat. CALVVS, A, V M.

6.28 Eunuchi podagra non laborant neque CA-
LVI fiunt.

CANCER.

6.38 Quibus occulti CANCRI fiunt, eos non
curare melius (est): qui enim curantur, pereunt cele-
riter; qui uero non curantur, longo tempore durant.

CANIS.

4.5 Sub CANE & ante CANEM difficilia

B ii

sunt purgantia medicamenta.

CAPILLI.

4.76 Quibus in urina crassa existente carunculae exiguae aut ueluti CAPILLI una excunt, iis a renibus excernuntur.

6.34 Quibus CAPILLI defluerunt iis uarices magni non fiunt: quibus uero CAPILLIS defluxis uarices successerint, denuo iis CAPILLI nascuntur.

CAPVT.

4.70. Quibus in febribus urinae perturbatae sunt ueluti iumentorum, iis CAPITIS dolores uel adfuerunt uel aduerunt.

5.28 Muliebres purgationes educit suffitus aromaticum. saepe uero ad alia etiam utilis esset, nisi CAPITIS grauitatem induceret.

5.64 Lac dare iis quibus CAPVT dolet, malum. &c.

5.68 Si, ei cui pars CAPITIS posterior doleat, recta in fronte uena secta fuerit, prodest.

6.10 Ei qui CAPITELaborat & multum dolet, si pus aut aqua, aut sanguis fluxerit per nares, aut per os, aut per aures soluit morbum.

6.51 Quibus sanis dolores in CAPITEL repente fiunt, & statim abmutescunt, & stertunt, moriuntur in septem diebus, nisi febris (eos) inuaserit.

7.14 Post ictum CAPITIS stupor aut desipientia, malum:

7.30 Quibus spumosa excrementa in diarrhoeis

(sunt), iis à CAPITE phlegma defluit.

CARNOSVM

4.7 Ad uomitum difficiles & mediocriter CAR-
NOS OS purgare (conuenit), cauentes æstatem.
CARO.

7.2 Super osse ægrotante CARO liuida malum.

7.59. Corpibus humidis CARNES habenti-
bus famē adhibere oportet: fames enim siccatur corpora.

CARVNCULA

4.76 Quibus in urina crassa existente CA-
RVNCULAE exiguae aut ueluti capilli una
exerunt, iis à renibus excernuntur.

6.28 CASTRATI. L. EVNVCHI.

CATARRHVS.

7.38 CATARRHI in superiorem uentrē
(id est thoracem) suppurantur in diebus uiginti.

CEREBRVM.

6.18 CEREBRVM (discissum) & c. letale.

6.50 Quibuscunque CEREBRVM discissum
fuerit, iis nucesse est febrē & bilis uomitū succedere.

7.50 Quibus corrumpi inceperit CEREBRVM, in tribus diebus moriuntur: si uero hos eua-
serint, sani fiunt.

7.58 Quibuscunque CEREBRVM ex ali-
qua causa concussum fuerit, necesse est eos mutos re-
pente fieri.

CHARTILAGO.

6.19 Cum os discissum fuerit, aut CHARO-
LAGO, aut neruus, aut male tenuis particula, aut

præputium, neque augetur neque coalescit.

7.58 Quodcūque os, aut CHARTILAGO,
aut neruus, discissus fuerit, neque augetur neque co-
alescit.

CIBVS. L. VICTVS.

1.18 Aestate & autumnno CIBOS difficillime
ferunt (ægri), hyeme facillime, uere secundo loco.

2.8 si quis post morbum CIBVM capiens non
corroboratur, significat pluri CIBO corpus uti: si
uero CIBVM non capiente id accadat, sciendum est,
quod uacuatione indigeat.

2.11 Facilius est impleri potu quàm CIBO.

2.17 Vbi CIBVS magis præter naturam inge-
stus est, is morbum facit, declarat autem (ipsum)
sanatio.

2.31 si cui post ægrotationem, CIBVM bene
capiendi, nihil augeatur corpus, malum.

2.32 Magna ex parte omnes qui male se habent, in
principiis CIBVM bene capientes, & nihil profici-
cientes, in fine rursus CIBVM non appetunt: qui ue-
ro in principiis CIBVM uehementer abhorrent,
postea autem bene CIBVM capiunt, melius degunt.

4.13 Corpora præhumectare CIBO &
quiete.

4.17 Non febricitanti (si adsint) CIBI inappe-
tentia & cordis dolor, & uertigo, & os amarum, per
superiora purgante medicamento indigere significat.

4.41 sudor multus ex somno sine ulla alia causa
eueniens, corpus uti pluri CIBO significat: si uero

CIBVM non capienti id accadat, eum uacuatione egere significat.

4.45 Quibus tubercula uel in articulis dolores post longas febres fiunt, ii pluribus CIBI utuntur.

5.61 Si mulieri purgationes menstruae non exeant neque si horror neque febris successerit, cibi autem fastidia incidant, eam grauidam esse existima.

6.3 In longis dysenteris CIBI auersiones, malum; & si cum febre, peius.

7.6 Post morbum longum CIBI fastidium & syncerae deiectiones, malum.

7.62 Si quis CIBVM febricitanti praebeat, sano quidem robur, laboranti autem morbus.

CICATRIX.

6.45 Vlcera quaecunque annua fiunt, aut longiore tempore durant, necesse est (in iis) os abscedere, & CICATRICES cauas fieri.

COLLYM.

4.35 Si febricitanti COLLYM repete peruertatur, & uix deglutire possit, tumore in COLLO non existente, letale.

6.37 Angina laboranti si tumor factus fuerit in COLLO, bonum.

COLOR.

4.21 Deiectiones nigrae ueluti sanguis niger, sua sponte exeuntes & cum febre & sine febre, pessimae; et quanto COLORES plures & peiores fuerint, tanto peius; cum medicamento autem purgante, melius (est) & quo plures fuerint COLORES, eo minus malum.

CONCIPIO.

5.46 Quæ præter naturam crassæ non CONCIPIVNT utero, iis omentum comprimit os uteri & priusquam extenuentur, non CONCIPIVNT.

5.59 Mulier si non CONCIPIAT in aluo, uelis autem scire an CONCEPTURA sit, obvolvens eam uestimentis suffi ab imo: & si transire tibi uideatur odor per corpus ad nares & ad os, scito ipsam non ex se ipsa esse sterilem.

5.62 Quæ frigidos & densos uteros haberet, non CONCIPIVNT, & quæ præhumidos habent uteros, non CONCIPIVNT; extinguitur enim in eis genitura, & quæ ualde succos et efferuescentes, defectu enim alimenti corrumpitur semen. quæ uero ex utrisque mediocrem habent temperaturam, tales fecundæ fiunt.

5.63 Similiter uero & in maribus (euenit): aut enim propter corporis raritatem spiritus extra fertur, ita ut semen non emittatur; aut ob densitatem humor non abit foras; aut ab frigiditate non accenditur, ut in eum locum congregetur; aut ob caliditatem illud idem euenit.

CONCOCTVS, A, VM.

2.12 CONCOCTA purgante medicamento uacuare, & mouere (oportet), non (ea quæ sunt) cruda, neque in (morborum) principiis, nisi (humores) turgescant: ut plurimum uero non turgent.

CONSIDERO.

6.52 CONSIDERARE autē oportet &c.
CONSTITVTIO.

3.15 In anni autem CONSTITVTIONI
BVS, in summa siccitates pluuijs sunt salubriores et
minus letales.

CONVALESCENS.

4.32 Quibus CONVALESCENTI-
BVS e morbis pars aliqua laborauerit, ibi absces-
sus fiunt.

3.17 Quotidianæ autē CONSTITVTIO-
NES, aquiloniæ quidem corpora cogunt, & robu-
stiora, & expeditiora & coloratiora & melius au-
dientia reddunt; præterea aluos exiccant, & oculos
mordent, & si circa thoracem dolor aliquis præcedit
magis laborant: australes uero efficiunt corpora lan-
guida & humida, & aures hebetant, & capitis graui-
tates & uertigines mouent; in oculis autem & toto
corpore difficilem motum (præbent), & aluos bu-
meant.

CONVVLVSIO.

2.26 Febrem CONVVLSIONI melius
(est) superuenisse, quàm CONVVLVSIO-
NEM feбри.

4.57 Ei qui CONVVLSIONE aut neruo-
rum distentione affligitur, si febris superuenerit, mor-
bum soluit.

4.66 In febribus acutis CONVVLVSIO-
NES, & circa uiscera dolores uehementes malum.

4.67 In febribus ex somnis paiores, aut CON-

VVLSIONES, malum.

4.68 In febribus spiratio offēdens, malum: CON
VVLSIONEM enim significat.

5.1 CONVVLATIO ex elleboro, letale.

5.2 Vulneri CONVVLATIO si superuenerit, letale.

5.3 Sanguine multo fluente si CONVVLATIO
aut singultus successerit, malum.

5.4 Immodice purgationi CONVVLATIO aut
singultus si successerit malum.

5.56 Fluxui muliebri CONVVLATIO & ani
mi defectus si superueniant, malum.

5.70 Quia quartanis capiuntur, non admodum a
CONVVLSIONE capiuntur: si uero capiuntur
prius, deinde succedat quartana, liberantur.

6.39 CONVVLATIO fit uel a repletionē uel
ab inanitione: similiter uero & singultus.

6.56 In melancholicis morbis ad has partes decubi
tus periculosi (sunt): aut apoplexiam corporis, aut
CONVVLSIONEM, aut maniam, aut cecita
tem significant.

7.9 Post sanguinis fluxum desipientia aut etiam
CONVVLATIO, malum.

7.10 Post ileon uomitus, aut singultus, aut CON
VVLATIO, aut desipientia malum.

7.13 Post æstus uehementes CONVVLATIO,
aut distentio, malum.

7.18 Post uigiliam CONVVLATIO aut desip
ientia, malum.

7.25 Ex purgantis medicamenti potione CON=VULSIO, malum.

CONVULSVS, A, VM.

5.5 Si ebrius repente aliquis obmutuerit CON=VULSVS moritur, nisi (eum) febris apprehenderit, aut ad horam perueniens, qua crapulae soluantur, locutus fuerit.

COR.

4.65 In febribus circa uentericum aestus uehemens & CORDIS morsus, malum.

6.18 COR (discissum) &c. letale.

CORPVS.

2.7 Quae longo tempore extenuantur CORPORA, (ea) lente reficere oportet. quae uero breui, breuiter. (.i. celeriter.)

2.8 Pluri cibo CORPVS uel significat. &c.

2.9 Impura CORPORA quo (magis) nutries, (eo) magis laedes.

2.10 CORPORA ubi quis purgare uult, oportet fluida facere.

2.37 Qui CORPORA habent commoderata (ijs) purgationes difficiles (fiunt).

2.28 Febricitantium non omnino leuiter CORPVS permanere, & nihil minui, uel etiam plus iusto extenuari, malum: illud enim morbi longitudinem significat; hoc uero imbecillitatem.

2.36 Sana habentes corpora, si p medicamēta purgātur, exoluūtur celeriter, & qui prauo cibo utūtur.

2.48 In omni motu CORPORA, ubi (quis)

laborare coeperit, quiescere, statim lassitudinis re-
medium (est).

2.54 Magnitudinem CORPORA inesse iu-
uenibus, pulchrum est, neque indecens, senibus uero in-
utile, & peius, quàm si parui sint.

4.13 CORPORA prae humectare pluri cibo et
quiete.

4.14 Indicat autem nãuigatio, quòd motus COR-
PORA turbat.

4.15 Vbi uelis magis ducere elleborum, moue
CORPV S, ubi uero sistere, somnum fac, & ne mo-
ue. L. ELLEBORVS.

4.38 Et ubi inest in CORPORE sudor, ibi
morbum nunciat.

4.39 Et ubi inest in CORPORE (notabilis)
calor aut frigus, ibi morbus (est).

4.40 Et ubi in toto CORPORE mutationes
(fiunt) & modo CORPV S frigescat, modo cale-
scat, aut calor alius ab alio fiat, longitudinem morbi
significant.

7.59 CORPORIBVS humiditas carnes ha-
bentibus famem oportet adhibere: fames enim siccatur
CORPORA.

7.66 CORPORA ubi quis purgare uult, flui-
da facere oportet: & si quidem per superiora, aluum
sistere; si uero per inferiora humectare.

CORRVPTIO. σφανελισμός

7.73 Post CORRVPTIONEM, abscessus
(fit) (succedit).

COXA.

6.59 Quibus à COXAE morbo longo uexatis exilit coxa & rursus incidit, ijs (in ea parte) mucosae res innascuntur.

6.60 Quibus à COXAE morbo longo uexatis coxa exilit, ijs crus eliquescit, & claudicat, nisi (ij) usti fuerint.

CRASSVS, A, VM.

2.44 Natura ualde CRASSICITUS uitam oleunt quàm graciles.

5.46 Quæ (mulieres) præter naturam CRASSAE non concipiunt utero, ijs omentum deprimit os uteri & ante quàm extenuentur, non concipiunt.

CRESO.

1.14 Quæ CRESCUNT (corpora), plurimū habent caloris innati: plurimo igitur egent alimento, alioqui corpus absumitur. senibus uero paucus inest calor: propterea paucis alimentis egent; à multis enim extinguitur. quare etiam febres senibus non similiter acutæ (fiunt): frigidum enim (est eorum) corpus.

CRISIS. L. IUDICATIO, ET IUDICIUM.

2.12 Quæ post CRISIM in morbis relinquuntur, recidivas facere consueuerunt.

2.13 Quibus CRISIS fit, ijs nox quæ accessio nem præcedit, difficilis est: quæ uero subsequitur, ut plurimum faciliior (est).

CVTIS.

5.71 Quibus CVTES obtenduntur aridæ &

sicca, sine sudore moriuntur; quibus uero laxa & rara, cum sudore moriuntur.

DEBILIS. L. IMBECILLVS.
DEIECTIO. L. EXCREMENTA. ET
L. EVACUATIONES. & L. PURGATIO.

4.21 DEIECTIONES nigrae ueluti sanguis niger, sua sponte exeuntes & cum febre & sine febre pessimae: & quanto colores plures & peiores fuerint, tanto peius: cum medicamento autem purgante melius est. & quanto colores plures fuerint eo minus malum.

4.26 Si dysenteria laboranti ueluti carnes per inferiora exierint letale.

4.28 Quibus biliosae DEIECTIONES (sunt) (ijs) surditate superueniente cessant: & quibus (est) surditas, (ijs biliosis DEIECTIONIBVS) superuenientibus cessat.

7.6 Post longum morbum cibi fastidium & sinceræ DEIECTIONES, malum.

7.23 Post sinceram DEIECTIONEM dysenteria (sequitur).

DELIRIVM. L. DESIPIENTIA.

2.2 Vbi somnus DELIRIVM sedauerit, bonum.

4.50 Vbi in febre non intermittente difficultas spirandi & DELIRIVM accidit, letale.

DENTES.

4.53 Quibus circa DENTES in febribus lentiores fiunt, (iis) uehementiores febres fiunt.

DENTITIO.

3.25 Iis qui ad DENTITIONEM accedunt, gingivarum pruritus (fiunt), febres, convulsiones, diarrhoea, & maxime cum edunt caninos dentes & iis pueris qui sunt crassissimi, & aluos duras habent.

DESIPIENTIA.

6.53 DESIPIENTIAE quae cum risu sunt, tutiores; quae uero serio, periculosiores.

7.7 Ex multa potione (uini,) rigor aut DESIPIENTIA, malum.

7.9 Post sanguinis fluxum DESIPIENTIA, aut etiam convulsio, malum.

7.10 Post ileon DESIPIENTIA, malum.

7.14 Post ictum capitis stupor aut DESIPIENTIA, malum.

7.18 Post uigiliam convulsio aut DESIPIENTIA, malum.

7.24 In ossis capitis scissione DESIPIENTIA (fit), si uacuum apprehenderit.

DIARIA FEBRIS.

4.55 In bubonibus febres omnes malae, praeter DIARIAS.

DIARRHOEA.

6.15 Longa DIARRHOEA laboranti ubi sua sponte uomitus successerit, soluit DIARRHOEA.

6.16 Pleuritide aut peripneumonia laboranti DIARRHOEA si successerit, malum.

6.17 Lippientem DIARRHOEA correptum esse

bonum (est).

5.32 Balbi à DIARRHOEA longa maxime capiuntur.

7.29 Si ei qui phlegmate albo detinetur, DIARRHOEA uehemens successerit, soluit morbum.

7.30 Quibus spumosa excrementa in DIARRHOEIS (sunt), ijs à capite phlegma defluit.

7.71 DIARRHOEAE dysenteria (succedit).
DIES.

2.24 (DIEI) septimi quartus (est) index, alterius septimanæ octauus (est) principium: contemplabilis uero (est) undecimus; hic enim est quartus alterius septimanæ: contemplabilis rursus (est) decimus septimus; hic enim est quartus à quartodecimo, septimus autem ab undecimo.

DISTENTIO. L: CONVULSIO.

3.6 Qui à DISTENTIONE capiuntur, in quatuor diebus pereunt: si uero hos effugerint, sani fiunt.

5.21 aliquando in DISTENTIONE sine ulcere iuueni mediocri temperatura prædito, æstate frigida multæ perfusio, reuocationem caloris facit: calor autem hæc liberat.

7.13 Post æstus uehementes convulsio aut DISTENTIO, malum.

DOLEO. DOLOR. L. CAPVT.

2.6 Quicumque DOLENTES parte aliqua corporis, omnino DOLORES non sentiunt, ijs mens agrotat.

Sed

4.33 Sed si (cui) etiam pars quædam DOLVERIT, prius quàm agrotet, ibi firmatur morbus.

2.46 Si duo DOLORES simul eueniant, non in eodem (tamen) loco, uehementior alterum obscurat.

4.11 Quibus (sunt) DOLORES intestinorū & circa umbilicum labores & lumborum angor qui non soluantur neque a purganti medicamento neque aliter, in hydropem siccam firmatur.

4.18 DOLORES supra septum transuersum, quicunque purgatione egent, medicamento quod per superiora purget, indigere significant: quicunque autem infra, per inferiora.

6.5 DOLORES & in lateribus & in pectore & in alijs partibus nū ualde præsent, perdiscendū est.

6.7 DOLORES & tumores, qui in uentre fiūt, sublimes leuiore, non sublimes uehementiores.

6.10 Et qui capite laborat & multum DOLET, si pus aut aqua aut sanguis fluxerit per nares aut per os aut per aures, soluit morbum.

6.22 Quicunque ex ruptionibus DOLORES a dorso ad cubitus descendunt, eos uenæ sectio soluit.

6.31 DOLORES oculorum meri potio, aut balneum, aut fomentum, aut uenæ sectio, aut medicamentum purgans soluit.

6.40 Quibus circa hypochondrium DOLOR fit sine inflammatione, ijs febris succedens soluit DOLOREM.

7.22 Post longum uentris DOLOREM, suprapuratio (fit).

C D

7.26 Post DOLOREM uentris uehementem,
extremarum partium frigiditas, malum.

EDVCO. L. ago, uel traho, seu purgo.

7.21 Quæ EDVCENDA sunt, quo maxime
trahit natura, eò per conferentialoca EDVCE-
RE oportet.

7.5 EKETASIS. idest mentis alienatio. L.
MENS.

DYSENTERIA.

4.24 DYSENTERIA si ab atra bile incepta
rit, letalis est.

4.26 Si ei qui DYSENTERIA laborat, de-
iectiones ueluti carnes exierint, letale est.

6.3 In longis DYSENTERIIS, cibi auersa-
tiones, malum; & si cum febre peius.

6.43 Quicumque lienosi à DYSENTERIA
corripiuntur; ijs superueniente longa DYSENTE-
RIA, uel hydrops succedit, uel lienteria, & mori-
untur.

6.48 Lienosis DYSENTERIA si successerit,
bonum.

7.5 Post maniam, DYSENTERIA, aut hy-
drops, aut mentis alienatio, bonum.

7.23 Post sinceram deiectionem DYSENTE-
RIA (sequitur).

7.71 Diarrhœæ DYSENTERIA (succedit).

7.72 DYSENTERIAE lienteria succedit.

DYSVRIA.

6.36 DYSVRIAM uenæ sectio soluit: inciden

de autem sunt (uenæ) interiores.

7.48 Stranguriam & DYSURIAM uini potio & sanguinis missio soluunt: incidere autem internas uenas oportet.

EBRIVS.

5.5 Si EBRIVS quispiam repente obmutuerit, conuulsus moritur, nisi (eum) febris arripiat, aut ad eam perueniens horam, qua crapula soluentur, uocem proferat.

ELLEBORVS.

4.13 Ad ELLEBOROS sumendos ijs qui non facile per superiora purgantur, (oportet) præhumerare corpora pluri cibo & quiete.

4.14 Cum biberit quis ELLEBORVM, ad motus quidem corporum magis ducere (ipsum oportet), ad somnos uero & quietes minus, indicat autem nauigatio, metum turbare corpora.

4.15 Vbi uelis magis ducere ELLEBORVM, corpus moue; ubi uero sistere, somnum fac, & ne moue.

4.16 ELLEBORVS periculosus (est) carnes sanas habentibus: conuulsionem enim inducit.

5.1 Conuulsio ex ELLEBORO, letale.

EMMOTON. L. medicamentum liquidum, quod linamentis excipitur, & ulceribus inditur. linamenta enim seu linteola ποτὶ Græcis uocantur.

5.47 Si uterus qua parte coxæ incumbit, suppurauerit, necesse est EMMOTON factum esse.

EMPYEMA. L. suppuratio.

D ij

5.8 Quicumque pleuritici facti, in xiiij diebus per superiora non purgantur, ijs (malum) in EMPYEMA transmutatur.

EMPYVS, A, VM. L. suppuratus, a, um.

5.10 Qui anginam effugiunt, ad pulmonem iis (malum) uertitur, & in septem diebus pereunt, si uero hos effugerint, EMPYI fiunt.

5.15 Qui ex pleuritide EMPYI fiunt, si per superiora purgantur, in 40 diebus, ex quo ruptio facta fuerit, conualescunt; si uero non, in phthisi transseunt.

6.17 Quicumque EMPYI aut hydropici uruntur aut inciduntur, si pus aut aqua confertim effluerit, omnino moriuntur.

7.44 Quicumque EMPYI uruntur aut inciduntur, si pus fluxerit purum & album, euadunt; si uero subcruentum, feculentum & foetidum, moriuntur.

EPILEPSIA.

5.7 EPILEPSIAE quibuscunque ante puertatem eueniunt, mutationem capiunt: quibuscunque autem xxv. anno eueniunt, cum iis magna ex parte commoriuntur.

EPILEPTICVS, A, VM.

2.45 EPILEPTICOS pueros liberant mutationes maxime etatis & locorum & uictuum.

ERYSIPELAS.

5.43 Si mulieri grauida ERYSIPELAS in utero factum fuerit, letale.

6.25 ERYSIPELAS a partibus exteriori-

bus effusum ad interiores uerti, non bonum, ab interioribus autem ad exteriores, bonum.

7.19 Post ossis denudationem ERYSIPELAS, (malum).

7.20 Post ERYSIPELAS putredo & suppuratio, malum.

EVACVATIO.

1.2 Sic uero etiam uasorum EVACVATIO, si qualis oportet fieri, fiat, confert & leuiter se habet (agri) sin minus, contra &c.

1.3 similiter uero & EVACVATIONES, quæ ad extremum agunt, periculose, &c.

1.3.3 Quæ EVACVANTVR, nō multitudine sunt æstimanda, sed quod qualia (EVACVARI) oportet, EVACVANTVR, & (ager) facile tolerat: atque ubi usque ad animi defectum educere oportet, etiam hoc faciendum est, si ager pertulerit.

EVNVCHVS.

6.28 EVNVCHI neque podagra laborant neque calui fiunt.

EXANTHEMATA,

6.9 Lata EXANTHEMATA non ualde pruriunt.

EXCERNO.

7.63 Quæ per uesticā EXCERNVNTVR inspicere oportet, num (talìa sunt) qualia sanis EXCERNVNTVR. Quæ igitur ijs minime similia, hoc morbosiora: quæ uero similia sanis, minus morbosæ.

EXCREATIO:

4.47 EXCREATIONES in febribus non deficientibus liuidæ, cruentæ, & foetide, & biliosæ, omnes malæ: at quæ bene exeunt, bonæ, tum per deiectiones, tum per urinas. si uero nihil eorum quæ conferunt per hæc loca excernatur, malum.

7.65 EXCREATIONES in febribus non intermittentibus liuidæ, & cruentæ, & biliosæ, & foetide, omnes malæ: at quæ bene exeunt, bonæ, tum per uentrem, tum per uescicam: & ubi aliquid quod excernitur, steterit non purgatum, malum.

EXCREMENTVM. EXCRETIO.

2.14 In alui profluuijs mutationes EXCREMENTORVM iuuāt, nisi in prauas cōmutētur.

2.15 Vbi fauces ægrotant, aut tubercula in corpore nascuntur, EXCRETIONES considerare oportet: nam si biliosæ fuerint, corpus unā ægrotat; si uero similes sanis fiant, alere corpus tutum est.

2.18 Eorum quæ confertim & celeriter alunt, celeres etiam fiunt EXCRETIONES.

7.30 Quibus spumosa EXCREMENTA in diarrhœis (sunt), ijs a capite phlegma defluit.

7.65 Et quibus EXCREMENTA si stare permiseris, & non moueris, subsistunt ueluti strigmenta: & si pauca fuerint exiguus morbus fit; si multa, multus. his confert subpurgare aluum. si uero non purgata (aluo), dederis sorbitiones, lædes; & quo plures dederis, (eo) magis lædes.

7.75 Qualia etiam in EXCREMENTIS

que sunt per uescicam, & per aluum, & per carnes, et
sicubi aliter à natura corpus exceſſerit, si parum par-
uus morbus fit; si multum multus; si permultum
id letale est.

EXERCITATORES. L. GYMNA- STICI.

1.3 In EXERCITATORIBVS (id est
athletis) summe firmæ ualitudines, periculose si in
extremo fuerint: non enim possunt &c.

EXOLVOR.

2.41 Qui EXOLVVNTVR sæpe & ual-
lide sine manifesta causa, ij quàm primum moriuntur.

EXCREMENTVM.

2.1 EXCREMENTVM periculosum. etc.

EXTENVATIO.

1.3 Neque uero EXTENVATIONES
ad extremum ducere &c.

EXTENVOR.

2.7 Quæ longo tempore EXTENVAN-
TVR corpora, (ea) lente reficere oportet: quæ uero
breui, celeriter.

EXTERIOR.

1.1 Oportet autem non solum (medicum) se ipsum
præstare ut ea quæ oportet, faciat, sed & ægrum &
assidentes & EXTERIORA.

4.48 In deficientibus febribus si EXTERIO-
RES partes frigide fuerint, interiores uero uran-
tur, & sitim habent (æger), letale.

6.25 Erysipelas a partibus EXTERIORI

D iij

B V s effusum, ad interiores uerti, non bonum; ab interioribus autem ad **E** X T E R I O R E S, bonum.

E X T R E M V S, A, V M.

2.6 **A**d **E** X T R E M O S autem morbos, **E** X T R E M A E cum diligentia curationes optimæ (sunt).

7.1 In acutis morbis frigiditas **E** X T R E M A R V M partium, malum.

7.26 In uehementi uentris dolore **E** X T R E M A rum partium frigiditas, malum.

F A M E S.

2.4 Non repletio, non **F** A M E S, neque aliud quicquam bonum (est), quod nimium a natura discesserit.

2.16 **V**bi **F** A M E S, non oportet laborare.

2.21 **F** A M E M, uini (uinosi) potio soluit.

7.59 Corporibus humiditas carnes habentibus **F** A M E M oportet adhibere, fames enim corpora siccant.

F A V C E S.

Vbi **F** A V C E S ægrotant, aut tubercula in corpore nascuntur, excretiones considerare oportet: si enim biliosæ fuerint, corpus una ægrotat; si uero sanis similes fiant, tutum est corpus nutrire.

F E B R I S. **F** E B R I C I T A N S.

2.14 Quare etiam **F** E B R E S senibus non similiter acutæ (fiunt): frigidum enim (est eorum) corpus.

2.25 (**F** E B R E S) æstiuæ quartanæ magna ex parte fiunt breues, autumnatæ uero longæ, & præcipue quæ hyemem attingunt.

2.26 **F** E B R E M conuulsioni melius est superuenisse, quàm conuulsionem feбри.

3.28 FEBRICITANTIVM non omnino
leuiter, corpus permanere, & nihil minui uel etiam
plus iusto extenuari, malum: illud enim morbi longitu-
dinem significat, hoc uero imbecillitatem.

3.6 Quando aestas fuerit ueri similis, sudores in
FEBRIBVS expectare oportet.

3.7 In siccitatibus FEBRES acutae fiunt. & si
quidem maiori ex parte annus talis extiterit, qualem
fecit constitutionem, ut plurimum etiam tales morbos
expectare oportet.

4.17 Non FEBRICITANTI (si adsint) ci-
bi abstinentia, & cordis morsus, & uertigo, & os
amarum, medicamento per superiora purgante opus es-
se significant.

4.20 Non FEBRICITANTIBVS si accide-
rit intestinorum dolor, & genuum grauitas, & lumborum
angor, medicamento per inferiora purgante
opus esse significant.

4.27 Quibus in FEBRIBVS sanguinis multi-
tudo alicunde eruperit, ijs, dum reficiuntur, alui hu-
meantur.

4.29 Quibus in FEBRIBVS sextum diem
agentibus rigores fiunt, difficilis (sunt) iudicij.

4.30 Quibus FEBRIS accessiones fiunt, quacum-
que hora (eos) febris dimiserit, postero die eadem hora
si inuasit, difficilis (sunt) iudicij.

4.34 Si FEBRICITANTI tumore non exi-
stente in faucibus, strangulatio statim superuene-
rit, letale.

4.35 Si FEBRICITANTI collum repen-
te peruenitur, & uix deglutire possit, tumore in col-
lo non apparente, letale (est).

4.36 Sudores FEBRICITANTIBVS si
inceperint, boni tertio (die), & quinto, & septimo, &
nono, & undecimo, & quartodecimo, & decimosepti-
mo, & uigesimo primo, & uigesimo septimo & tri-
gesimo primo, & trigesimo quarto. ii enim sudores
morbum iudicant: qui autem non sic eueniunt, labo-
rem significant & longitudinem morbi, & recie-
diuam.

4.37 frigidi sudores cum acuta FEBRE si eue-
niant, mortem significant, cum mitiore autem, morbi
longitudinem.

4.43 FEBRES quæcunque non intermittentes
tertio die fortiores fiunt, periculose: quoque autem
modo intermiserint, uacare periculo significant.

4.44 Quibus (adsunt) FEBRES longæ, iis tuber-
cula, aut dolores circa articulos fiunt.

4.45 Quibus tubercula aut circa articulos dolo-
res post FEBRES longas fiunt, ii cibis pluribus
utuntur.

4.46 Si rigor incidit FEBRE non desinente,
ægro iam imbecillo, letale.

4.47 Excreationes in FEBRIBVS non inter-
mittentibus liuidæ, & cruentæ, & foetidæ, & biliosæ
omnes malæ quæ si bene excernantur, bonæ (sunt)
& per deiectiones & per urinas: si uero nihil
eorum quæ conferunt, per hæc loca excernun-

eur, malum.

4.48 In non intermittentibus FEBRIBVS si (egro) exteriores partes frigida fuerint, interiores autem urantur, & sitim habeat, letale (est).

4.49 In FEBRE non intermittente si labrum, aut, supercilium aut oculus, aut nasus peruertatur, si (eger) non uideat, si non audiat, iam imbecillo existente corpore, quicquid horum acciderit, in propinquo est mors.

4.50 Vbi in FEBRE non deficiente spirandi difficultas & delirium acciderit, letale (est).

4.51 In febribus abscessus si non soluantur in primis iudicationibus, longitudinem morbi significant.

4.52 Qui in FEBRIBVS aut in aliis morbis ex uoluntate lacrymant, nihil absurdum (est); qui uero non ex uoluntate, absurdus.

4.53 Quibus iuxta dentes in FEBRIBVS lentiores fiunt, (ijs) uehementiores fiunt febres.

4.54 Quibus diu (durant) tussis sicca breui irritantes in FEBRIBVS ardentibus, (ij) non admodum siticulosi existunt.

4.55 In bubonibus FEBRES omnes male, praeter ephemeras.

4.56 FEBRICITANTI sudor superueniens febre non deficiente, malum. producit enim morbus, & humiditatem ampliorem significat.

4.57 Ei qui conuulsione aut distentione uexatur, si febris successerit, soluit morbum.

4.58 FEBRE ardente correpto, rigore super-

ueniente(fit) solutio.

4.59 (FEBIS) tertiana exquisita in septem circuitibus, cum tardissime, iudicatur.

4.60 Quibus in FEBIBVS aures obsurdueant, (ijs) sanguis e naribus fluens, aut alius turbata morbum soluit.

4.61 FEBRICITANTEM nisi in paribus diebus FEBRIS dimiserit, (ea) redire solet.

4.62 Quibus in FEBRIBVS morbus regius ante septimum diem succedit, malum.

4.63 Quibus in FEBRIBVS quotidie rigores eueniant, (ijs) quotidie FEBRES soluantur.

4.64 Quibus in FEBRIBVS septimo uel nono uel undecimo uel quartodecimo morbus regius successerit, bonum (est), nisi dextrum hypochondrium durum fuerit: si uero non, malum (est), non bonum.

4.65 In FEBRIBVS circa uentriculum æstus uehemens & cordis morsus, malum.

4.66 In FEBRIBVS acutis conuulsiones & uehementes uiscerum dolores, malum.

4.67 In FEBRIBVS ex somnis pauores aut conuulsiones, malum.

4.68 In FEBRIBVS spiratio offendens, malum: conuulsionem enim significat.

4.69 Quibus (sunt) urinae crassae, grumosae, paucae, non sine FEBRE existentibus, si multitudo ex ijs ad uenerit tenuis, iuuat: præcipue autem tales ab initio exeunt, aut breui sedimen obtinent.

4.70 Quibus in FEBRIBVS urinae perturba

tæ (sunt) ueluti iumentis alicuius, ijs capitis dolores uel
adsunt uel aderunt.

4.71 Quibus (in FEBRIBVS die) septimo iu-
diciū fit, ijs nubeculam obtinet urina quarto die ru-
bram, & alia, secundum rationem.

4.72 Quibus (in FEBRIBVS) urinæ perspicuæ
(&) albæ, malæ, præcipue autem si in phreniticis
appareant.

4.73 Quibus hypochondria eleuata murmurant
lumborum dolore succedente, alui ijs humectantur, ni-
si flatus erumpant aut urinæ multitudo exeat. in FE-
BRIBVS autem hæc (accidunt).

4.74 Quibus spes est in articulis fore abscessum, li-
berat ab abscessu urina multa, crassa, & alba facta, ut
in laboriosis FEBRIBVS, quarto die incipit qui-
busdam fieri; si uero & ex naribus fluxerit sanguis,
breui ad modum soluitur.

5.55 Quæcunque (mulieres) grauidæ a FEBRI-
BVS corripuntur, & uehementer extenuantur si-
ne causa manifesta, (eæ) egre & periculose pariunt,
aut abortientes periclitantur.

5.64 Lac dare ijs quibus caput dolet, malum; ma-
lum item FEBRICITANTIBVS, & quibus
hypochondria eleuata murmurant; & sitibundis ma-
lum etiam quibus (sunt) biliosæ deiectiones in acutis
FEBRIBVS, & quibus sanguinis multi deiectio
facta est. congruit autem phthisicis qui non adeo mul-
tum FEBRICITENT: dare etiam in FEBRI-
BVS longis, leuibus, si nullum prædictorum signo-

rum affuerit; & præter rationem extenuatur.

6.26 Quibus in ardentibus (FEBRIBVS) tremores fiunt, iis delirium succedit.

6.40 Quibus circa hypochondrium dolor fit sine inflammatione, iis FEBRIS succedens soluit dolorē.

6.44 Quibus post stranguriam ileos succedit, in septem diebus moriuntur, nisi FEBRE subsecuta, satis urina fluxerit.

6.50 Quibuscunque cerebrum discissum fuerit, iis necesse est FEBREM & bilis uomitum succedere.

6.51 Quibus sanis dolores fiunt repente in capite & statim obmutescunt, & stertunt, moriuntur in septem diebus, nisi (eos) FEBRIS apprehenderit.

6.54 In acutis morbis qui cum FEBRE (existunt), luctuosæ respirationes, malum.

7.31 Quibuscunque FERICITANTIBVS in urinis ueluti farinæ crassæ, subsidentiae fiunt, longam ægritudinem (fore) significant.

7.37 Quicumque sanguinem uomunt, si sine FEBRE salubre (est), si uero cum febre, malum. curare autem (ipsum oportet) adstringentibus & refrigerantibus.

7.42 Si FEBRIS non ab ile (ortum) habeat, aqua multa & calida capiti infusa, solutio febris fit.

7.52 Quibus hepar uehementer dolet, iis si FEBRIS superuenerit, soluit dolorem.

7.62 Si quis FEBRICITANTIBVS cibum præbeat, (ut) sano robur, (sic) laboranti morbus.

FLATVOSVS, A, V M.

5.72 Biles flaua abundantes non admodum flatuo-
si sunt.

FLVOR. L. DIARRHOEA.

5.56 FLVORI muliebri si conuulsio & ani-
mi defectus successerit, malum.

2.10 FLVIDVS, A, VM.

7.66 corpora ubi quis purgare uult, oportet
FLVIDA facere.

5.62 FOECVNDVS, A, VM. L. MV-
LIER.

FOETVS.

5.31 Mulieri grauida sanguine misso abortit, id
que magis si FOETVS maior fuerit.

5.48 FOETVS mares in dextris partibus, foe-
minae in sinistris magis (continentur.)

5.53 Quae (mulieres) disperfurae sunt FOE-
TVS, iis mammae tenues fiunt: si uero contra, durae fa-
ctae fuerint, dolor erit uel in mammis, uel in coxis uel
in genibus, uel in oculis, & non disperdent.

5.52 Mulieri grauida si lac e mammis plurimum
effluat, imbecillum FOETVM significat: si uero soli-
de mammae fuerint, saniorē FOETVM significant.

5.60 Si mulieri grauida purgationes exeant, im-
possibile est FOETVM esse sanum.

FRIGEFACIO.

5.19 Quae FRIGEFACATA sunt, ea excale-
facere oportet, praeter ea quae sanguinem profundunt,
aut profusura ea sunt.

FRIGESCO.

5.26 Aqua quæ cito calefcit & frigefcit leuiffi-
ma (eft).

FRIGIDITAS.

7.1 In acutis morbis FRIGIDITAS extre-
marum partium malum.

FRIGIDVS, A, V M.

5.17 FRIGIDA autem (aqua) conuulfiones,
diftentiones, denigrationes & rigores febriles efficit.

5.18 (Aqua) FRIGIDA inimica (eft) offibus,
dentibus, neruis, cerebro, fpinali medullæ; calida ue-
ro utilis.

5.20 Vlceribus FRIGIDA mordax; cutem ob-
durat, dolorem in fuppurabilem facit, denigrat, rigores
febriles facit, (item) conuulfiones, et diftentiones.

5.21 Nonnunquam in diftentione fine ulcere iuue-
ni mediocri temperatura prædito, æftate media FRI-
GIDAE multæ perfufio, reuocationem caloris facit:
calor autem hæc liberat.

5.23 In iis (partibus) oportet FRIGIDA uti,
unde fluit fanguis aut fluxurus eft, non fuper ipfas
(partes), fed iuxta eas, unde effluit: & quæcunque in-
flammationes aut efferuefcenciæ ad rubrum & fuba-
cruentum uergentes, recenti fanguine fuper has, nam
ueteres denigrat: item (fuper) eryfipelas non ulcerat-
tum, nam ulceratum ledit.

5.24 FRIGIDA, ut nix & glacies pectori
(sunt) inimica, tuffes mouent, fanguinis fluxum effi-
ciunt, & catarrhos excitant.

5.25 In articulis tumores & dolores fine ulcere,
& poe

et podagricos(etiam), et conuulsiones, horum plurima
mos FRIGIDA multa superfusa leuatque et mi-
nuit, et dolorem soluit: stupor autem mediocris dolo-
rem soluit.

FVRFVREVS, A, VM.

4.77 Quibus in urina crassa FVRFVREA
simul eminguntur, ijs uestica scabie laborat.

FVROR. L. MANIA.

GENV.

4.20 Non febricitantibus si acciderit intestino-
rum dolor, et GENVVM grauitas et lumbo-
rum angor: medicamento per inferiora purgante opus
esse significant.

GIBBVS, A, VM.

6.46 Qui GIBBI ex asthmate aut tussi fiunt
ante pubertatem, moriuntur.

GLABER, A, VM.

6.4 Glabra undiquaque ulcera, maligna(sunt).

GRACILIS, E.

4.6 GRACILES et ad uomitum faciles (de-
cet) superius purgare, cauentes hyemem.

5.44 Quae praeter naturam GRACILES sunt
grauidae, abortiunt bimestres, priusquam crassescant.

GRAVIDVS, A, VM.

4.1 (Mulieres) GRAVIDAE, si(materia) tur-
get, medicamentis purgandae sunt quarto mense et us-
que ad septimum mensem, haec autem minus, recentio-
res uero et prouectiores uereri oportet. GRA-
VIDA. L. MULIER.

E

GYMNAS TICVS, A, V M. L. A TH L E T A.

1.3 IN GYMNAS TICIS summæ firmæ et ual-
tudines, periculose si in extremo fuerint; non enim pos-
sunt manere in eodem (gradu) neque quiescere: cum ue-
ro non quiescunt, nondum possunt in melius proficere.
restat igitur, ut in deterius (cadant). his itaque de cau-
sis firmam ualetudinem sine mora prodest soluere, ut
rursus refectionis originem corpus capiat, neque
uero extenuationes ad extremum ducere (oportet) pe-
riculosum enim: sed qualis fuerit natura eius qui tole-
raturus est, eo usque ducere (expedit). eodem modo
etiam uacuationes, quæ ad extremum ducunt pericu-
lose: & rursus refectiones, quæ in extremo fuerint,
periculose.

HABERE RATIONEM.

1.2 HABERE rationem oportet & regionis,
& temporis, & ætatis, & morborum, in quibus opor-
tet (uacuare), aut non.

HABITVS.

1.3 In exercitatoribus boni HABITVS, peri-
culosi. L. GYMNAS T.

HAEMORRHOIDES.

6.11 Melancholicis & nephriticis si HAEMOR-
RHOIDES superuenerint, bonum.

6.12 Ei qui HEMORRHOIDIBVS lon-
gis sit curatus, nisi una seruata fuerit, periculum est
ne hydrops aut pthisis successerit.

6.21 Ex melancholia insanientibus si uarices aut
HAEMORRHOIDES superuenerint, insanie.

(ipsius fit) solutio.

HEPAR.

5.58 HEPATI inflammato singultus succedit.

6.18 HEPAR discissum letale.

6.42 In ictericis si HEPAR durum factum fuerit, malum.

7.17 Post inflammationem HEPATIS, singultus, malum.

7.45 Quicumque HEPATE insuppurato uruntur, aut inciduntur, si pus purum fluxerit & album, euadunt; in tunica enim ijs pus continetur: si uero ueluti amurca fluxerit, moriuntur.

7.52 Quibus HEPAR uehementer dolet, febris successerit, soluit dolorem.

7.55 Quibus HEPAR aqua repletum in omentum erumperit, ijs uenter aqua impletur, & moriuntur.

HORA.

4.30 Quibus FEBRIS accessiones fiunt, quacumque HORA (cos) febris dimiserit, postero die eadem HORA si inuaserit, difficilis (sunt) iudicij.

HORROR.

7.4 Post sudorem HORROR, non bonum.

HYDROPS. HYDROPICVS, AVM.

4.11 Quibus (insunt) intestinorum dolores & circa umbilicum labores & lumborum angor, qui non soluantur neque a purgante medicamento neque aliter; (ijs) in HYDROPEM siccam firmatur. (id est tympaniam).

E ij

6.8 HYDROPICIS ulcera quæ fiunt in corpore, non facile sanantur.

6.13 HYDROPE laboranti si aqua, quæ in uenis est, in aluum fluxerit, (morbi fit) solutio.

6.27 Quicumque empyi aut HYDROPICI uruntur, aut inciduntur, si pus aut aqua confertim effluxerit, omnino moriuntur.

6.35 HYDROPICIS si tussis superuenerit, malum.

7.5 Post maniam dysenteria aut HYDROPS aut mentis alienatio, bonum.

7.29 Si ei qui ab albo phlegmate detinetur, diarrhoea superuenerit uehemens, soluit morbum.

7.47 HYDROPE laborantem si tussis corripiat, (is) desperatus.

HYEMS.

1.15 Ventres HYEME & uere natura calidissimi (sunt) & somni longissimi. in iis igitur temporibus etiam plura alimenta exhibenda: etenim calorem innatum, maiorem habent: pluri itaque alimento indigent: indicio sunt ætates & athletæ.

3.11 Inter anni autem tempora, si quidem HYEMS sicca & aquilonia fuerit, uer uero plurimum & australe, necesse est æstate febres & ophthalmias & dysenterias fieri, præcipue mulieribus & uiris natura humidis.

3.12 Si uero australis HYEMS & pluuiosa fuerit, uer autem siccum & aquilonium, mulieres, quibus partus ad uer (imminent), ex qualibet causa abor

tiunt: quæcunque autem in utero gestauerint imbeci-
los & morbosos infantes pariunt, ita ut uel statim in-
tereant, uel inualidi & morboſi uiuant: aliis uero dy-
ſenteria, & ophthalmia ſicca eueniunt, ſenioribus au-
tem catarrhi, breui interimentes.

3.18 Per(anni) autem tempora, Vere quidem &
prima æſtate pueri & qui eos ætate ſequuntur, opti-
me degunt & ualent maxime: æſtate uero & autum-
no aliquantiſper ſenes: reliquo autem(tempore, uide-
licet) H Y E M I S, qui medii(ſunt) inter has ætates.

3.23 H Y E M E autem pleuritides(ſiunt), perip-
neumonia, lethargi, grauedines, raucitates, tuſſes, do-
lores pectoris, dolores coſtarum, lumborum, (&) ca-
pitis, (&) uertigines, (&) apoplexia.

4.12 Quibus alui lienteria infeſtantur, (eos)
H Y E M E purgare per ſuperiora, malum(eſt).

H Y P O C H O N D R I V M.

4.64 Quibus in febris(die) ſeptimo uel undeci-
mo uel decimoquarto morbus regius ſucceſſerit, bo-
num, niſi dextrum H Y P O C H O N D R I V M
durum fuerit, ſi uero non, malum; non bonum.

4.73 Quibus H Y P O C H O N D R I A eleuata
murmurant, lumborum dolore ſuccedente, alui iis hu-
meſtantur, niſi flatus erumpant, aut urina multitudo
exeat. in febris autem hæc(accidunt).

5.64 Quibus H Y P O C H O N D R I A eleuata
murmurant, lac dare malum(eſt) &c.

6.40 Quibus circa H Y P O C H O N D R I-
V M dolor fit ſine inflammatione, iſs febris ſuccedens

E iij

solvit dolorem.

ICTERICVS. L. MORBVS REGIVS.
6.42 INICTERICIS si hepar durum factum
fuerit, malum.

IECVR. L. HEPAR.

IEIVNIVM.

1.13 Senes facillime IEIVNIVM tolerant, se-
cundo loco qui (etate) uigent, minime adolescentes,
omnium uero minime pueruli, ex ijs uero ipsis quicun-
que ceteris promptiores fuerint.

ILEOS

Quibus post stranguriam ILEOS succedit in .7. die-
bus moriuntur, nisi febre subsecuta satis urina fluxerit.

7.10 Post ILEVUM uomitus aut singultus, aut
convulsio, aut delirium, malum.

IMBECILLVS, A, V M.

4.46 Si rigor incidit febre non intermittente, iam
IMBECILLO existente (aegro), letale.

IMPLERI. L. REPLETIO.

2.11 Facilius est IMPLERI potu quam cibo.

6.39 INANITIO. L. VACVATIO.
L. REPLETIO.

INSANIO.

6.21 Ex melancholia INSANIENTIBVS
si varices aut haemorrhoides supervenerint, INSA-
NIAE (fit) solutio.

INFLAMMATIO. L. PHLEGMONE.

INGVEN.

4.55 ININGVINVM tumoribus febres omne

nes male præter ephemeræ.

INSIDENTIA. L. SVBSIDENTIA.
INTESTINVM.

4.11 Quibus (sunt) INTESTINORVM dolores, & iuxta umbilicum labores, & lumborum angor qui non solvatur neque a medicamento purgante neque aliter, (ijs malum) in hydropem siccantur firmatur.

4.20 Nō febricitantibus si euenerint INTESTINORVM dolor & genuum grauitas & lumborum angor, medicamento per inferiora purgante opus esse significant.

IVDICO. IVDICATIO. L. CRISIS.
IVDICIVM.

6.18 Ex INTESTINIS tenuibus aliquod diu scissum, letale.

6.24 INTESTINORVM tenuium aliquod si discissum fuerit, non coalescit.

ISCHIAS. L. COXA.

3.28 Plurimi uero morbi puerulis IVDICANTVR, alij in 40 diebus, alij in 7 mensibus, alij in 7 annis, alij cum ad pubertatem accedunt &c.

1.1 IVDICIVM difficile. &c.

3.8 In moderatis temporibus cum tempestiua tempestiue fiunt, morbi stabiles & boni IVDICII fiunt; in immoderatis autem instabiles & mali IVDICII.

4.29 Quibus in febris sextum diem agentibus rigores fiunt, difficilis (sunt) IVDICII.

E iij

2.19 Iis qui per circuitus accessiones habent, nihil (oportet) dare, neque cogere, sed subtrahere ijs quæ offeruntur ante IVDICATIONEM.

2.20 Quæ IVDICANTVR & IVDICATA sunt sufficienter, non (oportet) mouere neque nouare nec medicamentis purgantibus nec alijs irritamentis, sed sinere.

2.23 Acuti morbi IVDICANTVR in quatuordecim diebus.

4.71 Quibus septimo (die) IVDICIUM fit, ijs nubeculam obtinet urina quarto die rubram, & alia secundum proportionem.

IUVENIS. IUVENTVS.

2.20 Quibus IUVENIBVS alui humidæ (sunt) ijs senescentibus siccantur; quibus item IUVENIBVS salui siccæ sunt, ijs senescentibus humectantur.

2.53 Qui aluos humidæ habent IUVENES, melius degunt siccæ habentibus: in senectute autem peius degunt: siccantur enim alui magna ex parte senescentibus.

3.29 IUVENIBVS autem sanguinis spuitiones, phthisies, febres acutæ, epilepsie, & alij morbi, maxime autem prædicti (accidunt). prædicti in pueris uidelicet.

3.30 Qui uero hanc ætatem (id est IUVENTUTEM) excesserint, iis asthmata, pleuritides, peripneumonia, lethargi, phrenitides, ardentes (febres), diarrhoea longæ, cholera, dysenteria, lienteria, hæmorrhoides (accidunt.)

LABOR.

2.1 In quo morbo somnus LABOREM facit, letale (est): at si somnus iuuat, non letale.

2.49 Assueti solitos LABORES ferre, & si sint imbecilles aut senes, non assuetis fortibusq; & iuuenibus facilius ferunt.

LABORO.

2.48 In omni motu corporis ubi (quis) LABORARE cœperit, quiescere, statim lassitudines remedium est.

4.32 Quibus conualescentibus e morbis pars aliqua LABORAUERIT, ibi abscessus fiunt.

4.33 Sed & si quis parte aliqua ante LABORAUERIT, quam ægrotet, ibi firmatur morbus.

LABRVM.

4.49 Si in febre non intermittente LABRVM, uel supercilium, uel oculus, uel nasus peruertatur, si non uideat, si non audiat, iam imbecillo existēte corpore, quicquid horū acciderit, in propinquo mors (est).

LAC.

5.39 Si mulier quæ neque grauida sit, neque peperit, LAC habeat, huic menstrua defecerunt.

5.52 Mulieri grauidæ si LAC multum e mammis effluxerit, imbecillum foetum significat, at si solidæ mammae fuerint, sauiorem foetum significat.

5.64 LAC dare quibus caput dolet, malum (est); malum item febricitantibus, & quibus hypochondria eleuata murmurant; & sitibundis, malum etiam quibus (sunt) biliosæ dectiones in acutis febribus, & qui-

bus sanguinis multi deiectio facta est: congruit autem
phthysicis qui non adeo multum febricitent dare etiam
in febribus longis, leuibus, si nullum prædictorum si-
gnorum affuerit. & præter rationem extenuatis.

LACRYMO.

4.52 Qui in febribus aut in aliis morbis sponte
LACRYMANT, nõ absurdum (est); qui uero non
sponte, absurdus.

LASSITUDO.

2.5 LASSITVDINES spontaneæ morbos
nunciant.

2.48

LASSVS, A, V M,

In omni motu corporis, ubi (quis) laborare coeperit,
quiescere statim LASSITVDINIS reme-
dium (est).

4.31 Lassus in febribus circa articulos & malas
maxime abscessus fiunt.

LETALE.

2.1. 4.22. 23. 24. 26. 34. 35. 46. 50. 5. 1. 2.
10. 11. 12. 30. 43. 6. 18. 7. 25.

LEVO.

2.27 Iis quæ non ex ratione LEVANT, non
oportet fidere, neque timere multum mala quæ præter
rationem eueniunt: plurima enim eiusmodi sunt insta-
bilia; neque ad modum permanere, neque diu durare
consueuerunt.

LEIENTERIA.

4.12 Quibus alui LEIENTERIA uexan-
tur, eos hyeme purgare per superiora malum (est).

6.1 Longis LEIENTERIIIS si accidus ruit
Etus successerit qui prius non fuerit, signum bonum.

6.43 Quicumque lienosi a dysenteria corripimur;
ijs superueniente longa dysenteria, uel hydrops
succedit, uel LIENTERIA, & moriuntur.

7.72 Dysenteria LIENTERIA succedit.

LIENOSVS, A, VM.

6.48 LIENOSI dysēteria si successerit, bonū.

6.43 Quicumque LIENOSI a dysenteria cor-
ripiuntur; ijs superueniente longa dysenteria, uel hy-
drops succedit, uel lienteria, & moriuntur.

LINGVA.

7.40 Si LINGVA statim incontinens facta fue-
rit, aut attonita fuerit aliqua pars corporis, melan-
cholicum tale (est)

LIPPIENS.

6.17 LIPPIENTEM diarrhoea correptum
esse, bonum (est).

LVCTVOSVS, A, VM.

6.54 In acutis cum febre morbis LVCTV-
OSAE respirationes, malum.

LVMBI.

4.11 Quibus (sunt) intestinorum dolores, & iux-
ta umbilicū labores, et LVMBORVM angor, quī
non soluuntur neque a medicamento purgante neque
aliter, (iis malum) in hydropem siccam firmatur.

4.20 Non febricitantibus si euenerint intestinorū
dolor, et genuū grauitas, & LVMBORVM angor,
a medicamento per inferiora purgāte opus esse significat.

4.73 Quibus hypochondria eleuata murmurant
L V. M B O R V M dolore succedente, alui iis hume-
stantur, nisi flatus erumpant, aut urine multitudo
exeat. in febris uero hæc (accidunt).

M A G N I T V D O.

2.54 M A G N I T V D I N E M corporis inesse
iuuenibus pulchrum est, neque indecens, senibus uero
inutile, & peius, quàm si parui sint.

M A L A, A E.

6.19 Cum discissum fuerit os, aut chartilago, aut
neruus aut M A L A E tenuis particula aut præpu-
tium, neque augetur, neque coalescit.

M A L V M.

2.27 Iis quæ non ex ratione leuant, non oportet fi-
dere, neque timere multum M A L A, quæ præter ra-
tionē eueniunt: plurima. n. iusmodi sunt instabilia: ne-
que ad mūdōd permanere, neque diu durare cōsueuunt.

M A L E S E H A B E R E.

2.32 Magna ex parte omnes qui M A L E S E
H A B E N T, in principiis cibum bene capientes, &
nihil proficientes, in fine rursus cibum non appetunt:
qui uero in principiis cibum uehementer abhorrēt, po-
stea autem bene cibum capiunt, melius degunt.

M A M M A. L. M V L I E R.

M A N I A, I D E S T, F V R O R.

6.56 In melancholicis morbis ad has partes decubi-
tus (sunt) periculosi: aut corporis apoplexiam, aut con-
uulsionem, aut M A N I A M, aut cæcitātē significant.

7.5 Post M A N I A M dysenteria, aut hydrops,

aut mentis alienatio, bonum.

MEDICAMENTVM PURGANS. L.
PURGANS.

MEDICVS.

1.1 Vita brevis, ars longa, occasio praeceps, experimentum periculosum, iudicium difficile. oportet autem non solum (MEDICVM) se ipsum praestare, ut ea quae opus sunt, faciat, sed & agrum, & assidentes, & exteriora.

MELANCHOLIA. MELANCHOLICVS, A, V M.

4.9 MELANCHOLICOS autem uehementius per inferiora (purgabis), eadem ratione contraria adhibens.

6.11 MELANCHOLICIS & nephriticis si haemorrhoides superuenerint, bonum.

6.21 Ex MELANCHOLIA insanientibus si uarices aut haemorrhoides superuenerint, insaniae (fit) solutio.

6.23 Si timor & moestitia longo tempore perseuerent, MELANCHOLICVM tale (est).

6.56 In MELANCHOLICIS morbis ad has partes decubitus (sunt) periculosi; aut apoplexiam corporis, aut conuulsionem, aut maniam, aut cecitatem significant.

7.40 Si lingua repente infirma facta fuerit, aut stupida fuerit aliqua pars corporis, MELANCHOLICVM tale (est).

MENS.

2.6 Quicumque dolentes parte aliqua corporis omnino, dolores non sentiunt, ijs MENS egrotat.

7.5 Post maniam dysenteria, aut hidrops, aut ecystasis (i. MENTIS alienatio), bonum.

MENSES. MENSTRA. MVLIERES purgationes. L. MVLIER.

MICTIO.

4.83 MICTIO noctu si fiat multa, exiguum deiectionem significat.

MOESTITIA.

6.23 Si timor & MOESTITIA longo tempore durent, melancholicum id (existit):

MORBVS.

1.6 Ad extremos MORBOS extrema exquisita remedia optima (sunt).

1.7 Vbi igitur peracutus (est) MORBVS, extremos statim labores obtinet, & uictu ad extremum tenuissimo uti necesse est. ubi uero non, sed licet copiosior uictum exhibere, tantum declinandum (est a uictu tenui), quanto MORBVS mitior extremis fuerit.

1.12 Item urine & alui excrementa & sudores si superueniant, iudicant morbos et difficiles iudicatu & faciles, & breues & longos.

2.1 In quo MORBO somnus laborem facit, letale; si uero somnus iuuat, non letale.

2.8 Si quis post MORBVM cibum capiens, non corroboratur, significat pluri cibo corpus uti; si uero cibum non capienti id accadat, sciendum est, quod uacuatione indigeat.

2.31 Si cui post MORBVM cibum bene capi-
pienti, nihil augeatur corpus, malum.

2.12 Quæ relinquantur in MORBIS post cri-
sim, recidiuas facere cosueverunt.

2.17 Vbi cibi plus præter naturam ingestum est,
id MORBVM facit: declarat autem (id) sanatio.

2.19 Acutorum MORBORVM non omnino
tutæ (sunt) prædictiones neque salutis neque mortis.

2.22 Quicumque a repletionem MORBI facti
fuerint, (eos) euacuatio curat, & quicumque ab eua-
cuatione, repletio: item aliorum oppositio.

2.23 Acuti MORBI iudicantur in quatuordec-
cim diebus.

2.29 MORBI cū incipiūt, si quid mouēdū uidetur
moue; cū uero cōsistūt ac uigent, quiescere melius est.

2.30 In (MORBI) initijs & finibus omnia imbe-
cilliora, in uigore autem ualidiora.

2.33 In omni MORBO constare mente, & bene
se habere ad cibos oblatos, bonum; contra uero, malum.

2.34 In MORBIS minus periclitantur quibus
natura et habitu et ætate et tēpe MORBUS propinqu-
us magis sit, q̄ qbus nō propinquus (sit) in horū aliquo.

2.35 In omnibus MORBIS partes ad ubilicum
& imum uentrem attinentes, crassitudinem habere
melius est; multum autem extenuari & contabescere,
malum (est): periculosum uero hoc idem & ad purga-
tiones quæ per inferiora fiunt.

2.39 Senes magna ex parte minus quam iuuenes
ægotant. quicūque aut ipsi MORBI longi accidūt,

ut plurimum(eos) ad mortem comitantur.

3.1 Mutationes temporū maxime pariunt M O R B O S, & in temporibus magnæ mutationes aut frigoris aut caloris, & alia secundum rationem eodem modo.

3.3 M O R B O R V M alii ad alios bene male uerse habent. item ætates quædam ad tempora & regiones, & uictum.

3.4 In temporibus, cum eodem die modo calor, modo frigus fuerit, autumnales M O R B O S expectare oportet.

3.7 In siccitatibus febres acutæ fiunt. & si quidem magna ex parte talis annus fuerit, qualem fecit constitutionem, magna ex parte etiam M O R B O S tales oportet expectare.

3.8 In moderatis temporibus cum tempestiue tempestiua fiunt, bene stabiles & boni iudicii M O R B I fiunt; in immoderatis autem instabiles & mali iudicii.

3.9 In autumno M O R B I acutissimi & exitiosissimi omnino(accidunt): uer autem saluberrimum et minime exitiosum.

3.16 M O R B I uero in pluuiis magna ex parte fiunt, febresq; longæ, & alui fluxus, & putredines et epileptici, & apoplectici, & angina: in siccitatibus autem tabes, ophthalmiæ, arthritides, stranguriæ, & dysenteria.

3.19 Sed M O R B I, omnes quidem in omnibus temporibus fiunt, magis tamen quidam in aliquibus ipso=

ipsorum et fiunt et irritantur.

3.28 Plurimi autem MORBI puerulis iudicantur, alij in 40 diebus, alij in septem mensibus, alij in septem annis, alij cum ad pubertatem accidunt: quicunque autem puerulis perdurauerint, nec circa pubertatem desierint, aut foeminis circa menstruorum eruptiones, (ii) consenescere consueverunt.

L. AETAS. PVERI, PVERVLI, IVVENES, SENES. VER, AESTAS, AUTUMNVS, HYEMS. CONSTITVTIO.

4.10 Purgante medicamento uti (oportet) in ualde acutis (MORBIS), si materia turget, eodem die: cunctari enim in talibus malum (est).

4.22 MORBIS quibuslibet incipientibus, si bilis atra uel supra uel infra exierit, letale.

4.23 Quibus ex MORBIS acutis, aut ex longis, aut ex ictibus, aut alio quouis modo extenuatis, bilis atra aut ueluti sanguis niger exierit, postridie moriuntur.

4.32 Quibus conualescentibus e MORBIS pars aliqua laborauerit, ibi abscessus fiunt.

4.33 Sed si (cui) etiam pars quaedam doluerit prius quam aegrotet, ibi firmatur MORBUS.

4.36 MORBI longitudinem significant.

4.38 Ex qua parte corporis sudor est, ibi MORBVM nunciant.

4.39 Et qua parte corporis frigus aut calor (est), ibi MORBUS (est).

F

4.42 Sudor multus semper fluens, frigidus quida-
dem longiorem; calidus uero, breuiorem MORBVM
significat.

4.51 In febribus abscessus qui non soluunt in pri-
mis iudicationibus. longitudinem MORBI signi-
ficant.

4.57 Qui a conuulsione, aut distentione infestatur, si
(ei) febris successerit, soluit MORBVM.

4.60 Quibus in febribus aures obsurduerint, si san-
guis e naribus fluxerit, aut aluus turbata fuerit, sol-
uit MORBVM.

5.57 Menstruis aduenientibus immodicis MOR-
BI contingunt: & non aduenientibus, ex utero fiunt
MORBI.

6.54 In acutis MORBIS qui cum febre (sunt),
luctuose respirationes, malum.

6.56 In melancholicis MORBIS. L. ME-
LANCHOLICVS.

7.1 In acutis MORBIS frigiditas extrema-
rum partium, malum.

7.6 Post longum MORBVM cibi fastidium et
sincerae deiectiones malum.

7.31 Quibus febricitantibus in urinis subsiden-
tiæ fiunt ueluti crassæ farinæ, longum MORBVM
significant.

7.32 Quibus uero biliosæ (nunc sunt) subsidentiae
(quæ fuerunt) prius tenues, acutum MORBVM si-
gnificant.

7.34 Quibus in urinis superstant bullæ, nephriti-

ca significant, & longum MORBVM futurum.

7.35 Quibus uero pinguis (est) superficies & conferta, ijs nephriticos (MORBOS) & acutos significat.

7.49 Ab angina correpto tumor & rubor in pectore superueniens, bonum. extra enim uertitur MORBUS.

7.56 Anxietudinem, oscitationem, horrorem, uinum aequale aquali (aquæ mixtum) potum soluit MORBVM.

MOTVS. MOVEO.

2.48 In omni MOTV corporis ubi (quis) laborare cœperit, quiescere, statim lassitudinis remedium (est).

2.51 Aut aliter quomodocunque corpus MOVERE, periculosum. &c.

3.17 In oculis autem & corporibus difficilè MOTVM (efficiunt australes constitutiones) & aluos humectant.

4.14 Cum biberit quis elleborum, ad corporis quidem MOTVS magis ducere (oportet), ad somnos uero & ad non motus minus, indicat autem nauigatio quòd MOTVS corpora turbat.

4.15 Cum uelis magis ducere elleborum, MOVE corpus: cum uero cessare, somnum fac, & ne moue.

MVLIER. MVLIEBRIS. MENSTRA.

3.12 Si uero australis hyems & pluuiosa fuerit, uer autem siccum & aquilonium, MVLIERES

quibus partus ad uer (imminet), ex qualibet causa ab
ortiunt: quæcunque autem pepererint, imbecillos &
morbosos infantes parient, ita ut uel statim intereant
uel graciles & morboſi uiuant, alijs uero dysenteria,
& ophthalmia ſicca eueniunt, ſenioribus autem ca-
tarrhi breui intermittentes.

3.14 Si uero (autumnus) aquilonius fuerit & ſic-
cus, iis qui natura humidi ſunt et M V L I E R I
B V S confert: reliquis uero ophthalmia ſicca aderunt
& febres acutæ, & longæ; quibusdam uero etiam me-
lancholia.

5.28 M V L I E B R E S purgationes educit ſuf-
ſitus aromatum: ſæpe uero ad alia etiam utilis eſſet, ni-
ſi capitis grauitatem induceret.

4.1 (M V L I E R E S) grauidæ, ſi materia turget
medicamentis purgandæ ſunt quarto menſe & uſque
ad ſeptimum menſem, hæ autem minus: recentiores ue-
ro & prouectiores uereri oportet.

5.30 M V L I E R I grauidæ, ſi ab aliquo ex acu-
tis morbis corripiantur, letale.

5.31 M V L I E R grauida, ſi ei ſecta fuerit uena,
abortit; idque magis, ſi foetus maior fuerit.

5.32 M V L I E R I ſanguinem euoment ſi men-
ſtrua eruperint, (morbi ſit) ſolutio.

5.33 M V L I E R I menſtruis deficientibus, ſi
ſanguis e naribus fluxerit, bonum.

5.34 M V L I E R I grauidæ ſi aluus mimis fluxe-
rit, periculum ei eſt abortiendi.

5.35 M V L I E R I ab uteri ſtrangulationibus

diexate aut egre parienti, sternutatio superueniens bonum.

5.36 MVLIERI menstrua decolorata, neque eodem tempore semper exeuntia, purgatione opus esse significant.

5.37 MVLIERI grauida si statim mammae graciles factae fuerint, abortit.

5.38 MVLIERI grauida si altera mamma gracilis facta fuerit geminos habenti alterum abortit: et si dextra gracilis facta fuerit, marem; si uero sinistra foeminam,

5.39 Si MVLIER quae neque grauida sit neque pepererit, lac habet, huic menstrua defecerunt.

5.40 MVLIERIBVS, quibus ad mammas sanguis conuoluitur, maniam significat.

5.41 MVLIEREM si nosse uelis, an sit praegnans; cum sit dormitura non sine coena, ei melicratum da bibere: et si tormina uentris ipsam corripiant, grauida est; sin minus, grauida non est.

5.42 MVLIER praegnans si marem gerit, bene colorata est; si uero foeminam, male colorata.

5.43 Si MVLIERI grauida erysipelas in utero factum fuerit, letale.

5.44 Quae praeter naturam tenues sunt grauidae (MVLIERES), abortiunt bimestres priusquam crassescant.

5.45 Quaecunque (MVLIERES) mediocrem habitum corporis habentes abortiunt bimestres aut trimestres sine causa manifesta; ijs uteri acetabula mu-

core plena sunt, & non possunt sustinere præ gravitate foetum, sed abrumpitur.

5.46 Quæ (MVLIERES) præter naturam crassæ non concipiunt utero, iis omentum os uteri deprimit, & ante quàm extenuentur, non concipiunt.

5.47 Si (MVLIERI) uterus, qua parte coxæ incumbit, suppurauerit, necesse est emmoton factum esse. (Emmoton est medicamentum liquidum, quod linamentis quæ Græce ποτὶ uocantur, excipitur, & in ulcera mittitur.)

5.48 Foetus (in MVLIERIBVS) mares quidem in dextris, foemina uero in sinistris magis continentur.)

5.49 Vt secundæ excidant (MVLIERI), sternutatorio appposito apprehende nares & os.

5.50 MVLIERI menstrua si uelis sistere, cucurbitam quàm maximam sub mammis applica.

5.51 Quæ grauidæ sunt (MVLIERES), ijs uteri os coarctatum est.

5.52 MVLIERI grauidæ si lac multum e mammis fluxerit, imbecillum foetum significat: si uero solidæ mammae fuerint, sanio rem foetum significant,

5.53 Quæ (MVLIERES) dispersuræ sunt foetus; ijs mammae tenues fiunt: at si duræ factæ fuerint, dolor erit aut in mammis, aut in coxis, aut in genibus, aut in oculis, & non abortiunt.

5.54 Quibus (MVLIERIBVS) os uteri durum est, iis necesse est os ueteri coarctari.

5.54 Quæ grauidæ a febribus corripiuntur (M V L I E R E S) & uehementer extenuantur sine causa manifesta, (eæ) ægre & periculose pariunt, aut abortientes periclitantur.

5.56 Fluori M V L I E B R I si cõuulsio & animi defectus successerint, malum.

5.57 (M V L I E R I B V S) menstruis aduenientibus immodicis, morbi contingunt; & si non adueniant, ab utero morbi fiunt.

5.58 Recto intestino & utero (in M V L I E R E) inflammatis, stillicidium urinae succedit, item renibus suppuratis stillicidium urinae succedit, & hepatis inflammato singultus succedit.

5.59 M V L I E R si non concipiat in aluo, uelis autem scire an conceptura sit, obuoluens eam uestimentis suffi ab imo; & si transire tibi uideatur odor per corpus ad nares & ad os, scito ipsam non ex se ipsa esse sterilem.

5.60 Si M V L I E R I grauidæ, purgationes (menstruæ) exeant, impossibile est foetum esse sanum.

5.61 Si M V L I E R I purgationes (menstruæ) non exeant, neque si horror neque febris successerit, cū bi autem fastidia incidant, eam gravidam esse existima.

5.62 Quæ frigidos & densos uteros habent (M V L I E R E S), non concipiunt; extinguatur enim in eis genitura, & quæ ualde siccis & efferuescentes, defectus enim alimenti corrumpitur semen: quæ uero ex utrisque mediocrem habent tēperaturā, tales fœcundæ fiunt.

F iij

5.63 Similiter uero & in maribus (euenit, ut in
MVLIERIBVS.) aut enim propter corporis rari-
tatem spiritus extra fertur, ita ut semen non emitta-
tur, aut ob densitatem humor non abit foras; aut ob
frigiditatem non excalescit ut in eum locum congrege-
tur; aut ob caliditatē illud idem euenit.

5.69 Refrigerationes incipiunt MVLIERI-
BVS quidem ex lumbis magis, & per dorsum ad ca-
put, uiris autem magis in posteriore quā in anterio-
re parte corporis ut in cubitis & coxis. sed & cutis
(horum est) rara: ostendit autem id pilus.

6.29 MVLIER podagra non laborat, nisi ei
menstrua deficiant.

7.27 MVLIERI grauidæ tenesmus si successerit,
(eam) abortire facit.

7.43 MVLIER ambidextra non fit.

MVTATIO.

3.1 MVTATIONES temporum maxime pa-
riunt morbos, & in temporibus magnæ MVTAT-
TIONES aut frigoris aut caloris, & alia secun-
dum rationem eodem modo.

4.40 Et ubi in toto corpore MVTATIONES
fiunt, & modo corpus frigescat, modo calescat, aut co-
lor alius ab alio fiat, longitudinem morbi significant.

MVTVS.

6.51 Quibus sanis dolores fiunt repente in capite
& statim MVTI fiunt, & stertunt, moriuntur in se-
ptem diebus, nisi (eos) febris apprehenderit.

7.34 Quibus in urinis superstant bullæ, (ijs) NE

PHRITICA significant, & longum morbum fore.

7.75 Quibus uero pinguis insidentia & conferta,
iis **NEPHRITICA** & acuta significat.

7.36 Quibus autem **NEPHRITICIS** præ-
dicta accidunt signa, doloresque circa spinæ musculos
fiunt, si quidem circa loca exteriora fiant, abscessus
etiam exteriores fore expecta; si uero magis dolores
circa loca interiora fiant, abscessum quoque interio-
rem magis fore expecta.

NARES.

6.2 Quibus **NARES** natura (sunt) humidiores
& gemitura humidior, (iis) peius ualent; quibus uero
contra, melius.

NATURA.

3.2 **NATURARVM** alia æstate, alia hyeme
bene aut male afficiuntur.

NEPHRITICVS.

6.11 Melancholicis & **NEPHRITICIS** si
hæmorrhoides superuenerint, bonum.

NERVORVM DISTENTIO. L. DI-
STENTIO.

NERVORVM CONVULSIO. L. CON-
VULSIO.

NERVVS.

6.19 Vbi **NERVVS** discissus fuerit, neque aus-
getur, neque coalescit.

7.28 **NIMIVM.**

2.51 Omne **NIMIVM** natura (est) inimicum.

NIX.

5.24 Frigida ut NIX & glacies, (sunt) pectori inimica, tusses mouent, sanguinem fundunt, & cataractas excitant.

NOCTV.

4.83 Mictio NOCTV si fiat multa, exiguum de iectionem significat.

5.27 Quibus bibendi appetitus NOCTV (ad sunt), iis ualde sitientibus, si obdormierint, bonum.

NVTRIO,

2.9 Impura corpora quo magis NVTRIES, (eo) magis lades.

2.18 Eorum quæ confertim & cito NVTRIENT, citæ etiam excretiones fiunt.

2.15 Si uero (excretiones) similes sanis fiant, tutum est corpus NVTRIRE.

OCCASIO.

1.1 Vita breuis, ars longa, OCCASIO præcept, experimentum periculosum, iudicium difficile. &c.

OCVLI.

6.22 Considerare autem oportet & ea quæ leuiter appareant in OCVLIS dormiētium: si enim commissis palpebris albi aliquid apparet, quod ex diarrhoea aut medicaminis purgantis potione non proueniat, prauum signum (est) & ualde letale.

6.31 Dolores OCVLORVM meri potio, aut balneum, aut fomentum, aut uenæ sectio aut medicamentum purgatorium soluit.

7.46 Dolores OCVLORVM, ubi merum bibe

ris, & multa (aqua) calida laueris, uenæ sectione curato.

7.3 Post uomitum, singultus, & OCULI rubri, malum.

OMENTVM.

6.58 Si OMENTVM exciderit, necesse est ut putrescat.

OMNIA.

2.52 OMNIA ratione facienti, & (ipsis) ratione non succedentibus, ad aliud non est transeundum, manente eo quod principio uisum fuerit.

OPORTET.

1.1 OPORTET uero (MEDICVM) non solum se ipsum præstare, ut ea quæ necessaria sunt, faciat, sed ægrotum etiam, & eos qui adsunt, & ea quæ extrinsecus (contingunt).

OSCITATIO. L. ANXIETUDO.

OS, OSSIS.

9.19 Vbi discissum fuerit os, aut chartilago, aut neruus, aut malæ particula tenuis, aut præputium, neque augetur neque coalescit.

7.28 Quodcunque os, aut chartilago, aut neruus discissus fuerit in corpore, neque augetur neque coalescit.

6.45 Vlcera quæcunque annua fiunt, aut longiore tempore durant, necesse est (in ijs) os abscedere, & cicatrices cauas fieri.

7.21 Super OSSE ægrotante caro liuida, malum.

7.19 Post OSSIS denudationem erysipelas,

(malum).

7.24 Post O S S I S (in capite) discissionem, desipientia (fit), si uacuum apprehenderit.

7.73 Post corruptionem, O S S I S abscessus (succedit).

PAROXYSMI. L. ACCESIONES.
PAVLATIM.

2.51 Quod uero PAVLATIM fit, tutum (id est), praesertim ubi quis ex una re in aliam transeat.

PERIPNEUMONIA.

6.16 Pleuritide aut PERIPNEUMONIA laboranti si diarrhoea succedat, malum.

7.11 Post pleuritid PERIPNEUMONIA malum,

7.12 Post PERIPNEUMONIAM phrenitis, malum.

PHLEGMA.

7.30 Quibus (sunt) spumosa excrementa in diarrhoeis, iis a capite PHLEGMA defluit.

7.54 Quibus inter septum transversum & uentrem PHLEGMA residet, & dolorem praebet, ut pote quod exitum non habeat, ne ad alterum quidem uentrem; ijs per uenas ad uescicam uerso PHLEGMA TE, solutio fit morbi.

7.29 Si ei qui PHLEGMA TE albo detinetur, diarrhoea successerit uehemens; soluit morbum.

7.70 Albo PHLEGMATI hydrops succedit.

PHRENITICI. PHRENITIS.

4.72 Quibus urinae perspicuae, (&) albae, male.

maxime uero in PHRENITICIS si appareant.
7.12 Post perineumoniam PHRENITIS,
malum.

PHTHISICI. PHTHISIS.

4.8 PHTHISICOS uitans, ne unquam ad sa-
pernas purgationes duxeris.

5.9 PHTHISIS accidit ijs maxime qui sunt
in etatibus ab anno decimo octauo usque ad xxxv.

5.11. His qui PHTHISIBVS uexantur, si
sputum quod extussierint, graue oleat carbonibus in-
fusum, & capilli a capite fluant, letale.

5.12 Quibus PHTHISICIS capilli a capite
fluant, ij diarrhoea superueniente moriuntur.

5.13 Qui sanguinem spumantem expuunt, ijs a
pulmone talis reiectatio fit.

5.14 PHTHISICO si diarrhoea superuene-
nerit, letale.

5.15 Qui ex pleuritide empyi fiunt, si per sputa
expurgantur in quadraginta diebus, ex quo ruptio fa-
cta fuerit, liberantur: si uero non, in PHTHISIS
transferuntur.

5.63 (Lac) congruit PHTHISICIS qui non
admodum febricitant.

7.16 Post puris sputum PHTHISIS & efflu-
xus: cum uero sputum retinetur, moriuntur.

PINGVIS.

7.35 Quibus (in urina inest) PINGVIS insti-
detia & coëgesta, ijs renū morbos & acutos significat.

PLEVRITICI. PLEVRITIS.

1.12 IN PLEVRITICIS sputum si statim appareat morbi initio, (morbus) fit brevis: si uero post, prorogatur. &c.

5.8 Quicumque PLEVRITICI facti per superiora non purgantur in quatuordecim diebus, ijs in empyema (morbus) transmutatur.

5.15 Qui ex PLEVRITIDE empyi fiunt, si per sputa expurgantur in 40 diebus, ex quo ruptio facta fuerit, liberantur: si uero non, in phthisin transeunt.

6.16 PLEVRITIDE aut peripneumonia laboranti si diarrhoea successerit, malum.

6.33 Qui acidum ructum habent, non admodum PLEVRITICI fiunt.

7.11 Post PLEVRITIN peripneumonia, malum.

PLVRIMVM.

2.51 PLVRIMVM & repente uacuare aut reple, aut calefacere, aut refrigerare, aut aliter quomodocunque corpus mouere, periculosum. nam & omne nimium naturæ (est) inimicum. quod uero paulatim fit, tutum (id est), præsertim ubi qui ex una re in aliam transeat.

PLVRIA. L. CONSTITVTIO. L. HYEMS,

3.15 Inter anni constitutiones in summa siccitates PLVRIIS sunt salubriores, minus letales.

3.16 Morbi in PLVRIIS quidem magna ex parte fiunt, & febres longæ, & alui fluxiones, & pu

tredines & epileptici, & apoplectici, & anginae: in
siccitatibus autem, phthisies, ophthalmiae, arthritides,
stranguria, & dysenteriae.

PODAGRA.

6.28 Eunuchi PODAGRA non laborant, ne-
que calui fiunt.

6.29 Mulier PODAGRA non laborat, nisi ei
menstrua deficiant,

6.30 Puer PODAGRA non laborat, prius
quam uenere utatur.

6.49 Quaecunque PODAGRICI morbi fiunt,
ij sedata inflammatione, in quadraginta diebus fi-
niunt.

6.55 PODAGRICI morbi uere & autumnus
magna ex parte mouentur.

POTATIO.

7.7 Ex multa POTATIONE (uini), rigor et
desipientia, malum.

POTVS.

2.11 Facilius (est) impleri POTV, quam cibis.

2.38 Paulo deterius POTVS & cibus, suauis
or autem, melioribus & insuauioribus magis (est) ex-
petendus.

PRAEGRANS. L. MULIER,

5.30. 5.31. 5.34. 5.37 5.38. 5.41. 5.42.

5.43. 5.48. 5.59 5.61.

PRINCIPIVM.

2.30 Circa uero (morborum) PRINCIPIA et
fines, omnia imbecilliora, circa uigorem autem ue-

hementiora.

PVER. PVERVLVS.

2.45 Epilepticos PVEROS liberant mutatio-
nes maxime etatis, & locorum, et uictuum.

3.24 In etatibus talia accidunt, paruis quidem et
nuper natis PVERVLIS aphthæ (quæ sunt ser-
pentia oris ulcera) uomitus, tusses, uigilia, pauores,
umbilici inflammationes, aurium humiditates.

3.25 ijs uero (PVERIS), qui ad dentiendum ac-
cedunt, (accidunt) gingiuarum pruritus, febres, con-
uulsiones, diarrhoeæ, & maxime cum caninos dentes
edunt, & ijs PVERIS qui crassissimi sunt, & ijs
qui aluos duras habent.

3.26 Adultioribus autem factis (PVERIS
fiunt) tonsillæ, uertebrae quæ in occipitio (est), ad inte-
riora luxationes, asthmata, calculi, lumbrici rotundi,
ascarides, acrochordones (id est uerrucæ pensiles) sa-
tyriasmis, strumæ, & alia tubercula, præcipue uero an-
te dicta.

3.27 Adhuc uero adultioribus (PVERIS), &
ad pubertatem accedentibus, & horum (prædictorum
morbi accidunt) multi, & febres longæ magis, &
& naribus sanguinis fluxus.

3.28 Plurimi autem PVERVLIS morbi iudi-
cantur, alij quidem in quadraginta diebus, alij uero in
septem mensibus, alij in septem annis, alii cum ad pu-
bertatem accedunt: quicunque autem (morbi) PVE-
RVLIS perdurauerint, neque circa pubertatem de-
sierint aut foeminis circa (primas) mensum eruptio-
nes

nes, (ii) longo tempore durare consueuerunt.

6.30 P V E R podagra non laborat ante usum Veneris.

P V L M O.

5.10 Qui anginam effugiunt, ad P V L M O N E M iis (malum) uertitur, & in septem diebus pereunt: si uero hos effugerint, empyi fiunt.

P V L S V S.

7.21 Post uehementem in ulceribus P V L S V M, multa (fit) sanguinis eruptio.

P V R G A R E P V R G A T I O, P V R G A N S M E D I C A M. L. D E I E C T I O. & L. E X C R E T I O. & L. E V A C U A T I O.

1.2 In perturbationibus uentris & uomitibus qui sua sponte eueniunt, si qualia P V R G A R I oportet, P V R G A N T V R, confertq; & facile ferunt; sin minus, contra: sic & uasorum euacuatio, si qualis fieri oportet, fiat, confertq; & breue se habent; sin minus, contra: habere ergo oportet rationem & regionis & temporis & etatis, & morborum, in quibus oportet, aut non.

1.3 Similiter uero & euacuationes quæ ad extremum agunt, periculose &c.

1.20 Quæ iudicantur & iudicata sunt integrè, non (oportet) mouere, neque nouare neque medicamentis, neque aliis irritamentis sed sinere.

1.21 Quæ educenda sunt; quo maxime tendit natura eo educenda, per (ea uidelicet) loca quæ confertunt.

G

1.22 Concocta PVRGANTE medicamento uacuare & mouere (oportet), non (ea quæ sunt) cruda neque in morborum principiis nisi (humores) turgent: ut plurimum uero non turgent.

1.23 Quæ euacuantur, non multitudine sunt æstimanda, sed quòd qualia oportet, euacuantur, et (eger) fert facile. atque ubi oportet, usque ad animi deliquium educendum est, & hoc faciendum, si per dura uerit eger.

1.24 In acutis morbis raro, & in principiis utendum est medicamentis PVRGANTIBVS: idque præmissò diligenti iudicio faciendum.

1.25 Si qualia oportet PVRGARI, PVRGANTVR, & confert, & facile ferunt (egrotantes) contra uero, grauitèr.

2.8 Si quis post morbum cibum capiens, non corroboratur, significat pluri cibo corpus uti: si uero cibum non capiente id accadat, sciendum est, quod uacuatione indigeat.

2.9 Non pura corpora quo magis nutries. (eo) magis lædes.

2.10 Corpora ubi aliquis PVRGARE uult, oportet fluida facere.

2.17 Vbi cibus magis præter naturam ingestus est, is morbum facit: declarat autem (ipsum) sanatio (id est, euacuatio.)

2.22 Ex repletionè morbos, quicunque fiant, uacuatio sanat: quicunque uero ex uacuatione, repletio: item aliorum oppositio.

2.29 Morbi cum incipiunt, si quid mouendum uide-
tur, moue; cum uero consistunt, ac uigent, quiescere me-
lius est.

2.30 In morbi initis & finibus omnia (sunt) im-
becilliora; in uigore autem, ualidiora.

2.35 In omnibus morbis partes ad umbilicum &
ad inum uentrem attinentes crassitudinem habere
melius est: multum autem extenuari & contabescere
malum (est): periculosum uero hoc idem & ad P V R-
G A T I O N E S quæ per inferiora fiunt.

2.36 Sana habentes corpora, si medicamentis purgen-
tur, exoluuntur celeriter, & qui prauo cibo utuntur.

2.37 Qui corpora habent commoderata, (ii sunt)
P V R G A T V difficiles.

2.51 Plurimum & repente uacuare, aut replere,
aut calefacere, aut refrigerare aut aliter quomodocum-
que corpus commouere periculosum: & (enim) omne
nimium naturæ (est) inimicum: quod uero paulatim
fit, tutum (id est), præsertim ubi quis ex una re in
aliam transeat.

4.1 Gravidæ (mulieres), si (materia) turgēt medi-
camentis P V R G A R E conuenit quarto mense &
usque ad septimum mensem; hæ autem minus: recen-
tiores uero & prouectiores uereri oportet.

4.2 In medicamentis P V R G A N T I B V S ta-
lia ex corpore (oportet) educere, qualia etiam sponte
exeuntia utilia essent; quæ uero contra, cohibere.

4.3 Si qualia oportet P V R G A R I. &c.

4.4 Medicamentis P V R G A R E (oportet) æsta

¶ ij

- te quidem uentres superiores, hyeme uero inferiores.
- 4.5 Sub cane & ante canem molesta sunt P V R G A N T I A medicamenta.
- 4.6 Graciles & ad uomitum faciles per superiora P V R G A R E (conuenit), cauentes hyemem.
- 4.7 Ad uomitum autem difficiles & mediocriter carnosos per inferiora (P V R G A R E conuenit) cauentes aestatem.
- 4.8 Tabidos cauens, ad supernas P V R G A T I O N E S ne unquam duxeris.
- 4.9 Melancholicos autem uehementius per inferiora (P V R G A B I S), eadem ratione contraria adhibens.
- 4.10 Medicamentis P V R G A R E in ualde acutis (morbis) si (materia) turget, eadem die (conuenit:) cunctari enim in talibus malum (est).
- 4.11 Quibus (insunt) tormina, & circa umbilicum labores, & lumborum dolor, qui non soluantur neque a medicamento P V R G A N T E neque aliter, (ijs) in hydropem siccam firmatur.
- 4.12 Quibus alui lienteria laborant, (eos) hyeme per superiora P V R G A R E malum (est).
- 4.13 Ad elleboros (sumendos) ijs qui non facile per superiora P V R G A N T V R, ante potionem praehumectanda sunt corpora uberiore cibo & quiete.
- 4.14 Cum biberit quis elleborum, ad motus quidem corporis magis ducere (oportet), ad somnos uero & ad quietem minus: indicat autem nauigatio motum turbare corpora.

4.15 Cum uelis magis ducere elleborum, corpus moue; cum uero sistere, somnum inducas, & ne moueas.

4.16 Elleborus periculosus (est) carnes sanas habentibus: conuulsionem enim efficit.

4.17 Si non febricitanti. (accidant) cibi inappetentia, & cordis morsus, & uertigo, & os amarum (fuerit, eum) medicamento per superiora PVRGANTE indigere significat.

4.18 Dolores supra septum transversum qui PVRGATIONE egent, medicamento per superiora PVRGANTE egere significant: qui uero infra, per inferiora.

4.19 Qui in PVRGANTIVM medicaminum potionibus non sitiunt, dum PVRGANTVR, non desinunt, prius, quam sitiuerint.

4.20 Non febricitantibus si accidant tormina & genuum grauitas & lumborum dolor, medicamento per inferiora PVRGANTE opus esse significant.

4.21 Deiectiones nigrae, ueluti sanguis niger, sua sponte prodeuntes & cum febre & sine febre pestime: & quo plures & peiores colores fuerint, eo peius, cum medicamento autem melius: & quo plures colores fuerint, (eo) minus prauae (erunt).

4.25 Sanguis ex superioribus partibus qualiscunque fuerit, malum;

4.25 Ex inferioribus uero bonum. item si nigra per inferiora exeant, malum.

- 4.22 Morbis quibuslibet incipientibus, si bilis nigra uel supra uel infra exierit, letale.
- 4.23 Quibus ex morbis acutis aut ex longis aut ex uulneribus, aut alio (quouis) morbo extreme imbecillibus, bilis atra, aut qualis sanguis niger exierit, postridie moriuntur.
- 4.24 Dysenteria si a bile atra inceperit, letale.
- 4.26 Si ei qui dysenteria detinetur, ueluti carnes per inferiora exierint, letale.
- 4.27 Quibus in febribus sanguinis multitudo aliunde eruperit, ijs dum reficiuntur, alui humectantur.
- 4.28 Quibus (sunt) biliosæ deiectiones, (ijs) surditate superueniente cessant; & quibus surditas, deiectionibus superuenientibus cessat.
- 4.83 Mictio noctu multa si fiat, exiguum deiectionem significat.
- 5.1 Conuulsio ex elleboro, letale.
- 5.4 Ex immodica PURGATIONE conuulsio aut singultus si successerit, malum.
- 5.15 Qui ex pleuritidæ empyi sunt si per sputa PURGANTUR in quadraginta diebus ex quo ruptio facta fuerit, liberantur: si uero non, in phthisin transeunt.
- 5.29 Gravidæ mulieres medicamentis PURGARE.
- 5.34 Mulieri gravidæ si aluus nimis fluat, periculum (est ei) abortiendi.
- 5.36 Mulieri menstrua decolorata, neque eodem tempore semper exeuntia PURGATIONE

opus esse significant.

5.61 Si mulieri(menstruæ) PVRGATIO
NES non &c.

6.31 Dolores oculorum meri potio, aut balneum,
aut fomentum, aut uenæ sectio, aut PVRGANS
medicamentum soluit.

6.39 Conuulsio fit uel ex repletionem uel ex inani-
tione. sic uero etiam singultus.

6.47 Quibus uenæ sectio aut medicamentum con-
fert, iis uero tempore conuenit sanguinem mittere
aut medicamenta PVRGANTIA adhibere.

7.25 ExPVRGANTIS medicamenti potione
conuulsio, letale,

7.64 Et quibus deiectiones si stare permiseris, &
non moueris, subsistunt ueluti strigmenta: & si exi-
gua fuerint, exiguus morbus fit: si uero multa mul-
tus. iis confert PVRGARE aluum. sed si non pur-
gata aluo, sorbitiones dederis, nocebis: & quo magis
dederis (eo) magis nocebis.

7.65 Excreationes in febribus non intermittenti-
bus, liuidæ, & cruentæ, & biliosæ, & foetidæ, omnes
male: & quæ bene exeunt, bonæ tum per uentrem
tum per uesticam: & ubi aliquid quod excernitur, ste-
terit non PVRGATVM, malum.

7.66 Corpora oportet, cum quis uult (ea) PVR-
gare, fluida facere: & si quidem per superiora, al-
uum sistere. si uero per inferiora, aluum humectare.

PVS.

2.47 InPVRIS generatione dolores & febres

G iij

(magis accidunt, quàm (iam) genito.

4.75 si (quis) sanguinem aut P V S mingat, re-
num aut uesicæ ulcerationem significat.

6.41 Quibus suppuratio aliqua existens in cor-
pore, delitescit, iis puopter crassitudinem puris aut lo-
ci delitescit.

7.15 Post sanguinis sputum P V R I S sputum
malum.

7.16 Post P V R I S sputum, phthisis & fluxus:
cum uero sputum retinetur, moriuntur.

P V S T V L A.

6.9 Latæ P V S T V L A E non ualde pruriunt.

P V T R E D O.

7.20 Post erysipelas, P V T R E D O aut suppu-
ratio malum.

Q V A R T A N A.

2.25 Aestiuæ Q V A R T A N A E magna ex par-
te fiunt breues, autumnales uero longæ, præsertim quæ
hyemem attingunt.

5.70 Qui a Q V A R T A N A capiuntur, non
admodum a conuulsione capiuntur: si uero capian-
tur prius, deinde successerit Q V A R T A N A,
liberantur.

Q V O T I D I A N V S.

3.17 Q V O T I D I A N A E autem constitutio-
nes &c.

L. C O N S T I T V T I O.

R A T I O.

2.52 Omnia secundum R A T I O N E M facienti

Et (ipsis) non succedentibus secundum RATIONEM, non est transeundum ad aliud, manente eo quod principio visum fuerit.

RAVCITAS.

2.40 RAVCITATES & grauedines ualde senibus non concoquantur.

RECIDIVA.

2.12 Quæ relinquantur in morbis post iudicacionem, RECIDIVAS facere consueverunt.

4.36 Sudores febricitantibus si inceperint, boni tertio (die) & quinto & septimo & nono & undecimo et quartodecimo et decimoseptimo et uigesimo primo & uigesimoseptimo & 31. & trigesimo quarto ii enim sudores morbum indicant; qui autem non sic eueniunt, laborem significant, & longitudinem morbi & RECIDIVAS.

4.61 Febricitantem nisi imparibus diebus febris dimiserit, (ea) redire solet.

REFECTIO.

1.3 REFLECTIONES quæ in extremo fuerint, (sunt) periculose.

REFRIGERO.

Quæ REFRIGERATA sunt, ea excalfacere oportet, præter ea quæ sanguinem fundunt, aut fusura sunt.

REFRIGERATIO.

5.69 REFTIGERATIONES incipiunt mulieribus quidem & lumbis magis & per dorsum ad caput, uiris autem magis in posteriore quam in ante-

riore parte corporis, ut in cubitis & coxis. sed & cutis horum (est) rara. ostendit autem id pilus.

REGIVS MORBVS. L. ICTERICVS.

4.62 Quibus in febris morbus REGIVS superuenit ante diem septimum, malum.

4.64 Quibus in febris septimo uel nono uel undecimo uel quartodecimo morbus REGIVS successerit, bonum, nisi dextrum hypochondrium durum fuerit: si uero non, malum, (&) non bonum.

RELINQVO.

2.12 Quae RELINQVUNTVR in morbis post crisin, recidivas facere consueverunt.

RENES.

4.76 Quibus in urina crassa existente carunculae exiguae aut ueluti capilli una exeunt, ijs a RENIBVS excernuntur.

4.78 Quicunque repente sanguinem mingunt, iis a RENIBVS uenulae ruptionem significat.

5.58 RENIBVS suppuratis succedit urinae stillicidium &c.

6.6 RENVM & uesticae uitia difficulter sanantur senioribus.

6.11 Melancholicis & RENVM morbo affectis si haemorrhoides successerint, bonum.

7.34 Quibus in urinis superstant bullae, (iis) RENALEM aegritudinem & longam fore significant.

7.35 Quibus uero pinguis (in urinis) insidentia

et conferta, iis RENV M uitia et acuta significat.
7.36 Quibus autem nephriticis prædicta acci-
dunt signa doloresq; circa spinæ musculos fiunt, siqui-
dem circa loca exteriora fiant, abscessus etiam exte-
res fore expecta: si uero magis dolores circa loca in-
teriora fiant, abscessum quoque interiorem magis fore
expecta.

REPLETIO.

1.4 Etenim REPLETIONES extremae,
graves.

2.4 Non REPLETIO, non fames neque aliud
quicquam bonum (est), quod nimium a natura ex-
cesserit.

6.39 Conuulsio fit uel a REPLETIONE
uel ab inanitione: similiter uero et singultus.

2.22 EXREPLETIONE morbos quicumque
contingerint, sanat euacuatio; et quicumque ex eua-
cuatione, REPLETIO, item aliorum (opposito-
rum) oppositio.

RESPIRATIO.

6.54 In acutis morbis qui cum febre existunt, lu-
ctuosa RESPIRATIONES, malum.

4.68 In febribus spiratio offendens malum: conuul-
sionem enim significat.

RIGOR.

4.29 Quibus in febribus sexto die RIGORES
fiunt, difficilis (sunt) iudicii.

4.46 Si RIGOR incidit febre non deficiente
egro iam imbecillo, letale.

4.58 Ei qui ardente (febre) laborat, si RIGOR
superuenerit, (morbi fit) solutio.

4.63 Quibus in febribus quotidie RIGORES
eueniant, quotidie febres soluuntur,

7.7 Ex multa potatione (uini) RIGOR & des-
picientia malum.

RISVS.

6.53 Deliria quæ cum RISVS fiunt, tutiora; quæ
aero serio, periculosiora.

RUPTIO.

6.22 Quicumque ex RUPTIONIBVS do-
lores a dorso ad cubitus descendunt, eos uenæ sectio
soluit.

SANGVIS.

4.25 SANGVIS per superiora quidem qualis-
cunque fuerit, malum, per inferiora autem bonum: &
deiectiones nigrae malum.

4.23 Quibus in febribus SANGVINIS
multitudo alicundæ eruperit, ijs dum reficientur, alui
humectantur.

4.60 Quibus in febribus aures obsuruerint, (ijs)
SANGVIS e naribus fluens aut aluius turbata
morbum soluit.

4.74 Quibus spes est ad articulos fore abscessum,
liberat ab abscessu urina quæ fit multa et crassa & al-
ba, ut in laboriosis febribus quarto die nonnullis fieri
incipit, si uero & ex naribus SANGVIS fluxe-
rit, & breui admodum soluitur (eger).

4.75 si (quis) SANGVINEM aut pus mingat

renum aut uesicæ ulcerationem significat.

4.78 Quicumque repente SANGVINEM mingunt, ijs a renibus uenule ruptionem significat.

4.80 Si (quis) SANGVINEM mingat, & grumos, & urinæ stillicidium habeat, & dolor incidat super anum uentrem & pectinem & interfoemineum ea quæ circa uesicam sunt, laborant.

4.81 Si (quis) SANGVINEM & pus mingat squamulasq; & odor grauis fuerit, uesicæ ulcerationem significat.

5.3 SANGVINE multo fluente, si conuulsio aut singultus successerit, malum.

5.13 Qui SANGVINEM spumofum expunt, ijs ex pulmone talis reiectio fit.

5.19 Quæ refrigerata sunt, (ea) excalescere oportet, præter ea quæ SANGVINEM fundunt, aut fusura sunt.

5.23 In ijs oportet frigida uti, unde SANGVIS large effluxurus est, non super ipsas partes, sed circa ipsas, unde profluit. item quæcunque inflammationes aut efferuescentiæ ad rubrum & subcruentum uergentes recenti SANGVINE super his quippe ueteres denigrat, & erysipelas non ulceratum (curat), nam ulceratum lædit.

6.22 Quicumque ex ruptionibus dolores è dorso ad cubitus descendunt, (eos) soluit SANGVINIS missio.

6.31 Dolores oculorum meri potio, aut bala

neum aut fomentum aut SANGVINIS missio
aut purgans medicamentum soluit.

7.46 Ad Dolores oculorum ubi merum biberis, &
multa calida laueris, SANGVINEM mittito.

6.36 Dysuriam soluit SANGVINIS missio: in
cidere autem (oportet) interiores (in cruribus uenas).

6.47 Quibus SANGVINIS missio aut pur-
gans medicamentum confert, iis uerno tempore con-
uenit SANGVINEM mittere, aut purgans medi-
camentum exhibere.

7.9 Post SANGVINIS fluxum delirium aut
etiam conuulsio, malum.

7.15 Post SANVINIS sputum puris sputum
malum.

7.21 Post uehementem pulsus in ulceribus, SANG-
VINIS (fit) multa eruptio.

7.37 Qui SANGVINEM uomunt, si sine fe-
bre, salubre (est); sin cum febre, malum. curare autem
(ipso oportet) adstringentibus & refrigerantibus.

5.24 Frigida, ueluti nix & glacies, pectori (sunt)
inimica, tusses mouent, SANGVINIS fluxum fa-
ciunt, & catarrhos.

5.31 Mulier grauida, si ei SANGVIS mittat-
ur, abortit, & magis si maior fuerit factus.

5.32 Mulieri SANGVINEM uomenti si
menstrua eruperint, (mali fit) solutio.

5.33 Mulieri menstruis deficientibus si SANG-
VIS e naribus fluxerit, bonum.

5.40 Mulieribus quibus ad mammas SANGVIS

conuoluitur, maniam significat.

5.64 Lac præterea malum est iis quibus in acutis febribus biliosæ sunt deiectiones, & quibus SANGVINIS multi deiectio facta est. &c.

6.20 si in cavitatem (aliquam) SANGVIS præter naturam effusus fuerit, necesse est corrumpatur.

7.48 Stranguriam & dysuriam uini potio & SANGVINIS missio soluit. incidere autem (oportet) interiores (in cruribus uenas).

7.74 Post SANGVINIS uomitum phthisis & puris per superiora purgatio; post phthisin fluxio ex capite, post fluxionem diarrhœa, post diarrhœam retentio per superiora purgationis; post retentionem mors.

7.75 Post SANGVINIS sputum, puris sputum & fluxio: ubi uero salina retinetur, moriuntur. &c.

SANVS.

2.36 Qui SANO sunt corpore si medicamentis purgantur, exoluuntur celeriter, item qui prauo utuntur cibo.

4.16 Iis qui SANO sunt corpore, periculosus est elleborus: conuulsionem enim inducit.

6.51 Quibus SANIS dolores in capite repente fiunt, & statim obmutescunt, & stertunt, moriuntur in septem diebus, nisi febris eos apprehenderit.

SATIETAS. L. REPLETIO.

2.4 Non SATIETAS, non fames neque aliud

quicquam bonum (est) quod naturam excefferit.

SECUND AE.

5.49 Vt SECUND AE excidant, sternutatorio appposito apprehende nares & os.

SEDIMENTA. L. SVBSIDENTIAE.

SEMET.

1.17 Et quibus SEMET (dare cibum oporteat) aut bis & plurá ne an pauciora & particulatim, (considerandum). dandum vero aliquid & consuetudini et tempori & regioni & etati.

SENES.

1.13 SENES facillime ieiunium tolerant, secundo loco etate florentes, minime adolescentes, omnium vero minime pueruli: sed ex iis ipsis quicunque ceteris promptiores fuerint.

1.14 SENIBVS vero parum caloris (inest): propterea paucis alimentis indigent, a multis enim extinguitur. ob eam rem etiam febres SENIBVS nō similiter acutae accidunt: frigidum enim (est eorum) corpus.

2.39 SENES magna ex parte minus quam iuvenes agrotant: quicunque autem ipsis longe morbi acciderint, saepe (eos) ad mortem comitantur.

2.40 Raucitates & grauedines ualde senibus non concoquuntur.

3.12 SENIORIBVS vero (accidunt) catarrhi, breui interimentes.

3.31 SENIBVS antea (accidunt) spirandi difficultates, catarrhi tuſſiculosi, stranguriae, dysuriae, articu-

articulorū & renis dolores, uertigines, apoplexie,
mali habitus (corporis), pruritus totius corporis, uigi-
lia, alui & oculorum et narium humiditates, oculorū
etiam hebetudines & glaucescences, & auditus graues.

7.42 Si SENIORIBVS qui immodice pur-
gantur, singultus superuenerit, non bonum.

SEPTVM TRANSVERSVM.

4.18 Dolores supra SEPTVM TRANS-
VERSVM quicunque purgatione egent, medica-
mento per superiora purgante opus esse significant;
qui uero infra, per inferiora.

6.18 SEPTVM TRANSVERSVM di-
scissum, letale.

7.54 Quibus inter SEPTVM TRANS-
VERSVM & uentrem phlegma residet & dolo-
rem dat, ut pote quod exitum non habeat ne ad alte-
rum quidem uentrem, ijs per uenas ad uesticam uerso
phlegmate, solutio fit morbi.

SERIO.

6.53 Deliria quæ cum risu fiunt, tutiora; quæ ue-
ro SERIO, periculosa.

SICCITAS. L. HYEMS, VER,
AESTAS, AUTVMNVS.

7.3 INSICCITATIBVS febres acutæ fiunt
& si quidem maiori ex parte annus talis extiterit,
qualem fecit constitutionem, ut plurimum etiam tales
morbos expectare oportet.

3.15 Inter anni cōstitutionē in summa SICCITA-
TES imbris sunt salubriores & minus letales

H

3.16 IN SICCATIBVS autem (fiunt morbi) tabidi, ophthalmia, arthritides, stranguria & dysenteria.

SINGVLTVS.

5.3 Sanguine multo fluente, conuulsio aut SINGVLTVS si successerit, malum.

5.4 Post immodicam purgationem, conuulsio, aut SINGVLTVS si successerit, malum.

5.58 Si uero hepar inflammatione laborat, SINGVLTVS succedit.

6.13 SINGVLTIENTI si sternutamenta successerint, soluant SINGVLTVM.

6.39 Conuulsio fit uel a repletionem, uel ab inanitione: sic uero etiam SINGVLTVS.

7.3 Post uomitum, SINGVLTVS & oculi rubri, malum.

7.10 Post ileon, SINGVLTVS, malum.

7.17 Post inflammationem hepatis, SINGVLTVS, malum.

7.41 si senioribus, qui immodice purgantur, SINGVLTVS superuenerit, non bonum.

SITIBVNDVS. SITICVLOVS,

5.64 SITIBVNDIS (lac dare malū est) &c.

4.54 Quibus diu (durant) tusses siccae breui irritantes in febribus ardentibus, (ii) non admodum SITICVLOSI existunt.

SITIO.

4.19 Qui in medicamentorum potionibus non SITIVNT, dum purgantur, (ij) nō cessant, priusquam

SITIVERINT.

SOLVO.

2.42 SOLVERE apoplexiam uehementem,
impossibile est; debilem uero non facile.

SOMNVS.

2.1 In quocunque morbo SOMNVS laborem
infert, letale; si uero SOMNVS iuuat, non letale.

2.2 Vbi desipientiam SOMNVS sedauerit,
bonum.

2.3 si uterque SOMNVS & uigilia immodi-
ce eueniant, malum.

7.67 L. ELLEBORVS.

4.41 Sudor multus ex SOMNO sine ulla alia
causa eueniens, corpus uti pluri cibo significat: si uero
cibum non capienti id accadat, euacuatione egere si-
gnificat.

4.67 In febris ex SOMNO pauores, uel con-
uulsiones, malum.

SPASMVS. L. CONVULSIO.

SPES.

4.4 Quibus SPES est ad articulos fore absces-
sum, liberat ab abscessu urina quæ multa & crassa &
alba exeat, qualis in laboriosis febris quarto die
aliquibus exire incipit: si uero & ex naribus san-
guis fluxerit, etiam breui admodum liberatur (æ-
grotus).

SPINA. L. NEPHRITICVS.

7.36 Dolores circa SPINAM musculos. &c.

SPIRITVS. SPIRATIO.

H ij

4.50 Vbi in febre non intermittente S P I R I T V S difficultas acciderit, & desipientia, letale (est).

4.68 In febribus S P I R I T V S subsistens, malum: conuulsionem enim significat.

S P V M A. S P V M O S V S.

2.43 Qui strangulantur & resoluuntur, non dum tamen mortui sunt, non redeunt ad uitam, quibus S P V M A circa os fuerit.

5.13 Qui sanguinem S P V M O S V M expuunt; ijs ex pulmone talis reiectio fit.

7.30 Quibus S P V M O S A excrementa in diarrhoeis (sunt), ijs a capite phlegma defluit.

S P V T V M.

2.12 In pleuriticis S P V T V M si statim appareat, incipiente (morbo), (morbum ipsum) breuem facit: si uero post, appareat, producit. &c.

5.11 Iis quibus a phthisibus uexantur si S P V T V M quod extusierint grauiter oleat super carbonem infusum, & capilli a capite fluant, letale.

7.15 Post sanguinis S P V T V M, puris S P V T V M, malum.

7.16 Post puris S P V T V M phthisis & fluxus; cum uero S P V T V M retinetur moriuntur.

5.62 S T E R I L E S mulieres.

5.63 S T E R I L E S uiri.

S T E R N V T A M E N T V M.

6.13 Singultienti S T E R N V T A M E N T A si successerint, soluunt singultum.

7.51 STERNUTAMENTVM fit ex ca-
pite, excalfacto cerebro, aut humectata parte in capi-
te uacua; sustollitur enim extra aer, qui intus contine-
tur: & sonitum edit, quod per angustum ipsi exia-
tus sit.

6.51 STERTO. L. MVTVS.
STILLICIDIUM VRINAE. L. STRAN-
GVRIA.

STANGVLARI.

2.43 Qui STRANGVLANTVR & res-
soluuntur, non dum tamen mortui sunt non redeunt ad
uitam quibus in ore spum a fuerit.

4.34 Si febricitanti, tumor non existente in fau-
cibus, STRANGVLATIO subito accidat,
letale.

STRANGVRIA. I. Stillicidium urinæ.

5.58 Recto intestino & utero inflammatione af-
fectis & renibus purulentis, STRANGVRIA
succedit, hepatis uero inflammatione laboranti, singula-
tus succedit.

6.44 Quibus post STRANGVRIAM
ileos succedit, in septem diebus moriuntur, nisi febre
subsecuta, satis urina fluxerit.

7.48 STRANGVRIAM & dysuriam uini-
potio et sanguinis missio soluunt: incidere autem (opor-
tet uenas in cruribus) internas.

STVPOR.

7.14 Post ictum capitis, STVPOR aut des-
pientia, malum.

H iij

SVBSIDENTIA. (INSIDENTIA.

4.79 Quibus in urina arenosa sunt **SVBSIDENTIAE**, ijs uesica calculo laborat.

7.31 Quibus febricitantibus in urinis **SVBSIDENTIAE** ueluti farinae crassiores exeunt, longum morbum significant.

7.32 Quibus uero biliosa **SVBSIDENTIAE** (nunc sunt) quae antea (fuerunt) tenues, acutam aegritudinem significant.

7.35 Quibus (in urinis est) insidentia & conferta, ijs nephritica & acuta significat.

SV D O R.

1.12 Item urinae, & (alui) excrementa, & **SV D O R E S** si superuenerint, indicant morbos & difficiles iudicatu & faciles, & breues & longos.

3.6 Quando aestas fuerit ueri similis **SV D O R E S** in febris expectare oportet.

4.36 **SV D O R E S** febricitantibus si inceperint boni, die tertio & quinto septimo & nono & undecimo & quartodecimo & decimoseptimo & duodecimo & uigesimoseptimo & trigessimoprmo, & 34. hi enim sudores morbum iudicant: qui uero non ita eueniunt, laborem significant & longitudinem morbi & recidiuam.

4.37 Frigidi **SV D O R E S** si cum acuta febre eueniant, mortem significant; cum mitiore uero, morbi longitudinem.

4.38 Et ubi **SV D O R** in corpore inest, ibi morbum nunciat.

4.41 SVDOR multus ex somno sine ulla alia causa eueniens, corpus uti pluri cibo significat: si uero cibum non capienti id accadat, eum euacuatione egere significat.

4.42 SVDOR multus frigidus uel calidus semper fluens frigidus longiorem, calidus breuiorem morbum significat.

7.4 Post SVDOREM horror, non bonum.

7.61 SVDOR multus calidus aut frigidus semper fluens significat habere humoris copiam. deducere ergo oportet robusto quidem per superiora, imbecillo autem per inferiora.

SVPPVRATIO. L. EMPYEMA.

SVPPVRO. L. EMPYI.

5.10 Qui anginam effugiunt, ad pulmonem ijs (malum) uertitur, & intra septem dies moriuntur: si uero hos (dies) effugerint, SVPPVRANTVR.

5.47 Si uterus in ea parte qua coxæ adiacet, SVPPVRATVS fuerit, necesse est emmoton fieri.

6.41 Quibus SVPPVRATIO aliqua in corpore existens non apparet, ijs propter crassitudinem puris uel loci non apparet.

7.20 Post erysipelas putredo aut SVPPVRATIO, malum.

7.22 Post longum uentris dolorem (fit) SVPPVRATIO.

7.38 Catarrhi in uentrem superiorem, SVPPVRANTVR in uiginti diebus.

7.44 Qui SVPPVRATI uruntur aut secantur

H iij

tur, si pus quidem purum fluxerit & album, euadunt
si uero subcruentum, & faculentum & foetidum, mo-
riuntur.

7.45 Qui hepate SVPPVRATO urun-
tur aut secantur, si pus quidem purum fluxerit & al-
bum, euadunt, in tunica enim ijs pus continetur; si ue-
ro ueluti amurca fluxerit, moriuntur.

SVRDITAS.

4.28 Quibus biliosae deiectiones (sunt), ijs SVR-
DITATE superueniente desinunt: & quibus SVR-
DITAS (est), ijs biliosis deiectionibus superuenien-
tibus desinit.

4.60 Quibus in febribus aures obsurduerint, ijs si
sanguis e naribus fluxerit, aut alius deturbata fuerit,
morbum soluit.

SVSPIRIVM. L. RESPIRATIO.

5.9 TABES. L. PHTHISIS.

TABIDVS. L. PHTHISICVS.

TEMPERATVS.

2.37 TEMPERATA corpora habentes, me-
dicamenti ut purgentur, sunt difficiles.

TEMPVS.

3.4 INTEMPORIBVS quando eodem die
modo calor modo frigus fit, autumnales morbos expe-
ctare oportet.

3.8 In moderatis TEMPORIBVS cum tem-
pestiua tempestius fiunt, morbi stabiles & boni iudi-
cij fiunt, in immoderatis autem instabiles & mali
iudicii.

3.11 Inter anni TEMPORA siquidem hyems
sicca & borealis euenerit, uer autem pluuium & au-
strale, necesse est æstate febres acutas & ophthal-
mias & dysenterias fieri, præsertim mulieribus &
uires natura humidis.

TENESMVS.

7.27 Mulieri grauida si TENESMVS accide-
rit, eam abortire facit.

TENVIS. L. GRACILIS.

TERTIVS.

4.43 Febres quæ non intermittunt, TERTIO
quoque die si fortiores fiunt, periculosæ; quoquo au-
tem modo intermiserint, sine periculo esse significant.

TERTIANA.

4.59 TERTIANA exquisita in septem cir-
cuitibus, cum longissime, iudicatur.

4.67 In febribus ex somno TIMORES aut
conuulsiones malum.

TIMOR.

6.23 si TIMOR & mœstitia longo tempore
perseuerent, melancholicum tale (est).

TORMINA.

4.11 Quibus (sunt) TORMINA & circa um-
bilicum dolores, & lumborum angor, qui non solua-
tur neque a medicamento purgante neque aliter, (ijs)
in hydropem siccam firmatur.

TREMOR.

6.26 Quibus in (febribus) ardentibus TREMO-
RES fiunt, iis delirium succedit.

T V B E R C V L V M.

4.44 Quibus febres longæ, iis aut T V B E R C V L A, aut circa articulos dolores fiunt.

4.45 Quibus T V B E R C V L A aut circa articulos dolores ex longis febribus fiunt, ii cibis pluribus utuntur.

4.82 Quibus in urinaria fistula T V B E R C V L V M fit, iis suppuratione facta & eruptione (mali fit) solutio.

7.8 Post T V B E R C V L I interruptionem exolutio, vomitus, & animi dectus, eueniunt.

7.57 Quibus in urinaria fistula T V B E R C V L A fiunt, iis suppuratione facta & eruptione, soluitur dolor.

T V M O R.

5.25 In articulis T V M O R E S & dolores sine ulcere etiam podagricos & conuulsiones, horum plurimos frigida multa superfusa liberatq; & eminuit & dolorem soluit. Stupor nanque mediocris dolorem soluit.

5.65 Quibus T V M O R E S in ulceribus apparent, non admodum conuelluntur, neque insaniunt; iis autem repente euanescentibus quibus à tergo (sunt ulcera) conuulsiones & distentiones (accidunt); quibus uero ante, mania aut dolores lateris acuti, aut empyesis aut dysenteria, si rubri fuerint tumores.

5.66 Si (in) uulneribus prauis & magnis T V M O R E S non appareant, magnum malum (est).

5.67 Molles (T V M O R E S) boni, crudi ue-

ro mali.

6.37 Ab angina correpto si TVMOR fit in collo, bonum.

L. ANGINA.

7.49 Ab angina correpto TVMOR & rubor si in pectore superuenerint, bonum: foras enim uertitur morbus.

TVSSIS.

4.54 Quibus TVSSES diu siccae in ardentibus febribus breui irritantes, (ii) non admodum siticulosi sunt.

6.35 Hydropicis si TVSSIS superuenerit malum.

6.46 Qui gibbi ex asthmate aut TVSSI fiunt ante pubertatem, moriuntur.

7.47 Hydrope laborantem si TVSSIS corripiat, (is) desperatus est.

VACVARE. L. EVACVATIO. L. PURGARE.

2.51 Plurimum & repente VACVARE & replere, aut calefacere, aut infrigidare, aut aliter quomodocunque corpus mouere periculosum (est), & (enim) omne nimium naturae (est) inimicum. quod uero paulatim (fit) tutum (est), praesertim si quis ex una re in aliam transeat.

VACVATIO.

1.2 Vasorum VACVATIO si qualis oportet fieri fiat &c.

1.3 VACVATIONES quae ad extrema

ducunt, periculosa &c.

2.22 Ex repletionem morbos quicumque contigerint, sanat VACVATIO; et quicumque ex VACVATIONE repletio; item aliorum (oppositorum) oppositio.

4.41 Sudor multus ex somno sine ulla alia causa eueniens, corpus uti puri cibo significat: si uero cibum non capienti id accidat, cum VACVATIONE egere significat.

V A R I C E S.

6.21 Ex melancholia insanientibus si VARICES aut hemorrhoides superuenerint, insania (fit) solutio.

6.34 Quibus capilli defluerunt, iis VARICES magni non fiunt; quibus uero capillis defluxis VARI-
CES successerint, denuo iis capilli nascuntur.

V E N T E R.

1.2 In perturbationibus VENTRIS & uomitibus qui sua sponte eueniunt si qualia purgare oportet, purgantur, confertque & leuiter ferunt; sin minus contra: sic & uasorum euacuatio, si qualis fieri oportet, fiat, confertque & bene se habeat; sin minus contra. habere ergo oportet rationem & regionis & temporis & ætatis & morborum, in quibus oportet, aut non.

1.15 VENTRES hyeme & uere natura calidissimi & somni longissimi (existunt). in ijs igitur temporibus etiam plura alimenta exhibenda: etenim calorem innatum maiorem habent. pluri itaque alimento indigent: indicio sunt ætates & athlete.

6.7 Dolores & tumores qui in VENTRE fiunt sublimis, leuiore sunt, non sublimis autem, ue-

hementiores.

7.38 Catarrhi in VENTREM superiorem
(id est thoracem) suppurantur in diebus viginti.

7.22 Post dolorem diuturnum VENTRIS fit
suppuratio.

7.26 Post dolorem VENTRIS uehementem,
extremarum partium frigiditas, malum.

VENTRICVLVS.

4.65 In febribus circa VENTRICVLVM
æstus uehemens & cordis morsus, malum.

6.18 VENTRICVLVS discissus, letale.

VER.

1.15 Ventres hyeme & VERE natura calidissi-
mi & somni longissimi (existunt). &c.

3.6 Quando æstas fuerit VERI similis, sudo-
res in febribus expectare oportet.

3.9 Autumno morbi acutissimi atq; exitiosissimi om-
nino (fiunt) VER aut saluberrimum & minime exitiale.

3.11 Inter anni autem tempora siquidem hyems sicca
et aquilonia fuerit, VER aut plurimum et australe, ne-
cesse est æstate febres & ophthalmias & dysenterias
fieri, præcipue mulieribus & uiris natura humidis.

3.12 si uero australis hyems & pluuiosa fuerit,
VER aut siccu et aquiloniu, mulieres quibus partus ad-
uer (imminet), ex qualibet causa abortiunt: quacumq; aut
in utero gestauerint, imbecillos & morbosos infantes
pariunt, ita ut uel statim intereant, uel inualidi et mor-
bosi uiuant: alij uero dysenteriae & ophthalmiae siccae
eueniunt; senioribus aut catarrhi breui interimetes.

3.18 Per anni autem tempora, V E R E quidem
& prima æstate pueri, & qui eos ætate sequuntur,
optime degunt, & ualent maxime; æstate uero & au-
tumno aliquantisper senes; reliquo autem (tempore, ui-
delicet) hyemis qui medii (sunt) inter has ætates.

3.20 V E R E si quidem (accidunt &) manie, &
melancholie, & epilepsie & sanguinis fluxus & an-
ginæ & grauedines & raucitates & lepræ & tusses
& lichenes & alphi & pustulæ ulcerosæ plurimæ et
tubercula & articulorum dolores.

6.55 Podagrici morbi V E R E & autumnno mo-
uentur ut plurimum.

6.47 Quibus sanguinis missio aut medicamentum
purgans confert, iis V E R E conuenit sanguinem mit-
tere aut medicamentum purgans exhibere.

V E S I C A .

4.77 Quibus in urina crassa, simul exeunt fursu-
res (quidam), iis V E S I C A scabie laborat.

4.79 Quibus in urina, arenosa (quædam) substi-
tunt, iis V E S I C A laborat calculo.

6.6 Renum uitia & quicunque sunt in V E S I-
C A dolores, difficulter sanantur senioribus.

6.18 Cui V E S I C A discissa fuerit, aut cere-
brum, aut cor, aut septum transversum, aut aliquod
ex intestinis tenuibus aut uentriculus aut hepar, leta-
le (est).

4.80 Si (quis) mingat sanguinem & grumos, &
stranguriam habeat, & dolor incidat ad interfemi-
neum & imum uentrem & pectinem, V E S I-

CAM ægrotare significat.

7.63 Quæ per VESICAM excernuntur, inspi-
cere oportet, num(talta sunt)qualia sanis excernun-
tur. Quæ igitur minime similia iis(sunt), ea morbo-
siora; quæ uero sanis similia, (ea) minime morbosa.

7.75 Qualia etiam in excrementis quæ fiunt per
VESICAM & per aluum & per carnes, & sicu-
bi aliter a natura corpus excesserit, si parum, paruus
morbus fit; si multum, multus; si permultum, id leta-
le(est).

VICTVS.

1.4 Tenuis & exquisitus VICTVS & in lon-
gis morbis semper & in acutis ubi non competit, (est)
periculosus. & rursus VICTVS qui ad extremam
tenuitatem peruenit(est) molestus, etenim repletiones
quæ ad extremum deueniunt, molestæ(sunt).

1.5 In tenui VICTV peccant ægrotantes: quare
magis læduntur. quicumque enim error fit, maior fit
in tenui quàm in paulo pleniore VICTV. propte-
rea etiam sanis periculosus(est) admodum tenuis &
constitutus & exquisitus VICTVS, quod errores
gravius ferunt. hac igitur de causa tenuis & exquisi-
tus VICTVS periculosior(est) ut plurimum pau-
lo pleniore.

1.7 Vbi igitur peracutus est morbus, statim sum-
mos labores habet, & summe tenuissimo VICTV
uti necesse est: ubi uero non, sed licet pleniorẽ VI-
CTVM adhibere, tantum(a tenui VICTV) decli-
nandum, quanto morbus leuior extremis fuerit.

1.8 Cum uiget morbus, tunc tenuissimo VICTV
uti necesse est.

1.9 Conijcere autem oportet num ager ad uigo-
rem morbi(eū) V ICT VM perferat, & an ille prius
deficiat, & (eum) VICT VM non perferat, an mor-
bus prius deficiat & hebescat.

1.10 Quibus igitur statim uigor(ēst), statim te-
nuer cibis est dandus; quibus uero postea uigor fu-
turus est, (ijs &) in eo(uigore) & paulo ante eum (ci-
bus) subtrahendus est. antea uero uberior cibis est dan-
dus, ut ager perferre possit.

1.16 VICTVS humidus omnibus febricitanti-
bus confert, præcipue autem pueris & alijs qui eius-
modi uictu uti consueuerunt.

1.17 Et quibus semel aut bis(sit cibis offerendus)
& plura ne an pauciora & particulatim, (conside-
randum): dandum uero aliquid & consuetudini, &
tempori, & regioni & ætati.

VIGILIA.

2.3 Somnus, VIGILIA, utraque si immodera-
ta fuerint, malum.

7.18 Post VIGILIAM, conuulso, aut desipien-
tia, malum.

VIGOR. L. VICTVS.

VINVM.

2.21 Famem VINI potio soluit.

7.48 Stranguriam & dysuriam VINI potio et
sanguinis missio soluunt. incidere uero internas(in cru-
ribus) uenas oportet.

7.56 Anxie

7.56 Anxietudinem, oscitationem, horrorem, VINUM aequale aequali (aquæ mixtum epotum, soluit morbum.

VISCERA.

4.66 In febribus acutis conuulsiones & dolores circa VISCERA uehementes, malum.

VITA.

2.2 VITA brevis, ars longa, occasio præceps, experimentum periculosum, iudicium difficile. oportet & aut non solum (medicum) seipsum præstare ut ea quæ oportet, faciat, sed & agrum, & asidentes, & exteriora.

VLCVS.

5.20 VLCERIBVS frigida mordax, cutem obdurat, dolorem insuppurabilem facit, denigrat, rigores febriles facit, & conuulsiones, & distentiones.

5.65 Quibus tumores in VLCERIBVS apparent, non admodum conuelluntur, neque insaniunt: ijs autem repente euanescentibus quibus a tergo (sunt VLCERA), conuulsiones & distentiones (accidunt), quibus uero ante, mania aut dolores lateris acuti, aut empyesis aut dysenteria, si rubri fuerint tumores.

6.4 VLCERA circum circa glabra, maligna (sunt).

6.8 Hydropici VLCERA quæ in corpore fiunt, non facile sanantur.

6.45 **VLCERA** quaecunque annua fiunt, aut longiore tempore durant, necesse est os abscedere, & cicatrices cauas fieri.

7.21 Post uehementem pulsum in **VLCERIBVS**, sanguinis (fit) multa eruptio.

VMBILICVS.

2.35 In omnibus morbis partes ad **VMBILICVM** & inum uentrem attinentes crassitudinem habere melius est; multum autem extenuari & contabescere, malum (est): periculosum uero hoc idem & ad purgationes quæ per inferiora fiunt.

4.11 Quibus (insunt) intestinorum dolores & circa **VMBILICVM** labores & lumborum angor, qui non soluatur neque a purgante medicamento neque aliter; (ijs) in hydropem siccam firmatur. (idest tympaniam).

VOMITVS.

1.2 In perturbationibus uentris & **VOMITIBVS** spontaneis, si qualia oportet purgari, purgantur, & confert & facile ferunt; sin minus, contra. sic & uasorum euacuatio, si qualis oportet fieri, fiat, & confert & bene se habent; sin minus, contra: habere igitur oportet rationem & regionis & temporis & ætatis & morborum, in quibus oportet, aut non.

4.6 Graciles & ad **VOMITVM** faciles per superiora purgare (oportet), cauentes hyemem.

4.7 Ad **VOMITVM** autem difficiles & medio critter carnosos per inferiora purgare, cauentes æ-

statem.

6.15 Diarrhoea longa laboranti si VOMITVS sua sponte successerit, soluit diarrhoeam.

7.3 Post VOMITVM singultus & oculi rubri malum.

7.8 Post tuberculi interni ruptionem exolutio, VOMITVS & animi defectus eueniunt.

7.10 Post ileon VOMITVS aut singultus aut conuulsio aut delirium, malum.

7.37 Quicumque sanguinem VOMUNT, si sine febre, salubrius quidem (est); si uero cum febre, malum. mederi autem (oportet) adstringentibus & refrigerantibus.

7.74 Post sanguinis VOMITVM, tabes & puris per superiora purgatio; post tabem, fluxio ex capite, post fluxionem, diarrhoea; post diarrhoeam, purgationis per superiora retentio; post retentionem, mors.

VRINA.

1.12 Item VRINAE, & (alui) excrementa, & sudores, si postea appareant; tum iudicatu difficiles & faciles, tum breues & longos morbos (fore) indicant.

4.69 Quibus VRINAE crassae grumosae, & paucae non sine febre existentibus, si multitudo ex ijs aduenerit tenuis, iuuat; praecipue autem tales ab initio exeunt, aut breui sedimen obtinent.

4.70 Quibus in febribus VRINAE perturbatae

sunt ueluti iumentis alicuius, ijs capitis dolores uel ad-
sunt uel aderunt.

4.71 Quibus septimo die iudicium fit, ijs nubecula
lam obtinet V R I N A quarto die rubram, & alia (si
gna) secundum proportionem.

4.72 Quibus V R I N A E transparentes & albæ,
malæ, præcipue autem si in phreniticis apparuerint.

4.73 Quibus hypochondria inflata murmurant
lumborum dolore succedente, alui ijs humectantur, nisi
si flatus erumpant aut V R I N A E multitudo adue-
niat. in febribus autem hæc.

4.74 Quibus spes est in articulis fore abscessum,
liberat ab abscessu V R I N A multa & crassa & al-
ba quæ exit, ut in laboriosis febribus quarto die non
nullis exire incipit. si uero etiam e naribus sanguis ef-
fluxerit, etiam breui admodum liberatur (ager).

4.75 si (quis) sanguinem aut pus mingat, renum
aut uesticæ ulcerationem significat.

4.76 Quibus in V R I N A crassa existente cae-
runculae exiguae aut ueluti capilli una exeunt, ijs a re-
nibus excernuntur.

4.77 Quibus in V R I N A crassa existente quæ-
dam furfuræ simul eminguntur, iis uestica scabie la-
borat.

4.78 Quicumque repente sanguinem mingunt, iis
a renibus uenulae ruptionem significat.

4.79 Quibus in V R I N A, arenosa subsidunt, iis
uestica laborat calculo.

4.80 Si (quis) sanguinem mingat & grumos, &
VRINAE stillicidium habeat, & dolor incidat in
imum uentrem, et pectinem et interfœmineum, ea quæ
circa uescicam sunt, laborant.

4.81 Si (quis) sanguinem & pus mingat, & squa=
mulas, & VRINAE grauis odor fuerit, uescicæ ul=
cerationem significat.

4.82 Quibus in VRINARIA fistula tubercu=
culum oritur, iis suppurato & erupto, (mali fit) so=
lutio.

4.83 Mictio noctu si fiat multa, exigua deiectionem significat.

VRINAE STILLICIDIUM L. STRANGURIA.

VRINAE DIFFICULTAS L. DYSPURIA.

7.31 Quibus febricitantibus in VRINIS sedimenta (sunt), ueluti crassæ farinæ, longum morbum significant.

7.32 Quibus (in VRINIS nunc sunt) sedimenta biliosa, (quæ fuerunt) antea tenuia, acutum morbum significant.

7.33 Quibus inæquales VRINAE exeunt, iis perturbatio uehemens in corpore est.

7.34 Quibus in VRINIS superstant bullæ, renalem ægritudinem & longam fore significant.

7.35 Quibus uero pinguis (in VRINIS est) insidentia & conferta, iis renum uicia & acuta s̃o

gnificant.

7.57 Quibus in VRINARIA fistula tubercula sunt, iis suppuratione facta & eruptione soluitur dolor.

VTERVS L. MVLIER.

VVLNVS.

4.2 Si VVLNERI conuulso superuenerit, letale.

5.66 Si in VVLNERIBVS profundis & prauis tumor non appareat, ingens (est) malum.

FINIS.

VENETIIS Apud Balthassarem Cōstantinum,
ad signum Diui Georgij. M D L V.

